लेखापरीक्षण प्रतिवेदन

महाराजगंज नगरपालिका, कपिलवस्तु

आर्थिक वर्ष २०८१/८२

महालेखापरीक्षकको कार्यालय

काठमाडौं, नेपाल

लेखापरीक्षण प्रतिवेदन

महाराजगंज नगरपालिका, कपिलवस्तु

आर्थिक वर्ष २०८१/८२

महालेखापरीक्षकको कार्यालय

काठमाडौं, नेपाल

दूरदृष्टि (VISION)

जवाफदेहिता, पारदर्शिता र निष्ठा प्रवर्धन गर्ने विश्वसनीय सार्वजनिक संस्था

(Be a Credible Public Institution in Promoting Accountability, Transparency and Integrity)

गन्तव्य (MISSION)

स्वतन्त्र एवम् गुणस्तरीय लेखापरीक्षण सेवा प्रदान गर्ने

(Provide Independent and Quality Audit Service)

मूल्य मान्यता (Core Values)

स्वतन्त्रता	*(Independence)*
निष्ठा	*(Integrity)*
पारदर्शिता	*(Transparency)*
जवाफदेहिता	*(Accountability)*
व्यावसायिकता	*(Professionalism)*

महालेखापरीक्षकको भनाइ

नेपालको संविधानको धारा २४१ मा सङ्घ, प्रदेश र स्थानीय तहको लेखा कानुन बमोजिम नियमितता, मितव्ययिता, कार्यदक्षता, प्रभावकारिता र औचित्यसमेतको विचार गरी महालेखापरीक्षकबाट लेखापरीक्षण हुने व्यवस्था छ। लेखापरीक्षण ऐन, २०७५ को दफा २० को उपदफा २ मा महालेखापरीक्षकले प्रत्येक स्थानीय तहको लेखापरीक्षण सम्पन्न गरी अलग अलग लेखापरीक्षण प्रतिवेदन जारी गर्न सक्ने व्यवस्था छ। लेखापरीक्षण गर्दा लेखापरीक्षण ऐन, २०७५, नेपाल सरकारी लेखापरीक्षणमान, लेखापरीक्षण मार्गदर्शन, स्थानीय तह लेखापरीक्षण निर्देशिका, महालेखापरीक्षकको वार्षिक लेखापरीक्षण योजना र स्थानीय तहसँग सम्बन्धित ऐन, नियमलाई आधार लिइएको छ। सोहीबमोजिम स्थानीय तहको २०८१।८२ को लेखापरीक्षण सम्पन्न गर्दा देखिएका बेहोरा उल्लेख गरी प्रारम्भिक प्रतिवेदन जारी गरिएकोमा सो उपर प्राप्त प्रतिक्रियासमेत सम्बोधन गरी राय सहितको प्रतिवेदन जारी गरिएको छ।

वित्तीय विवरणको शुद्धता, प्रचलित कानुनको परिपालना, राजस्व प्रक्षेपण तथा बजेट निर्माण, योजना तर्जुमा एवं कार्यक्रम कार्यान्वयन, खरिद व्यवस्थापन तथा विकास निर्माण, सार्वजनिक सेवा प्रवाह, आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली, आन्तरिक आय परिचालन, जनशक्ति व्यवस्थापन, जिम्मेवारी एवं जवाफदेहितालगायतका विषयहरूको अध्ययन, विश्लेषण तथा मूल्याङ्कन गर्नुका साथै स्रोत साधनको प्राप्ति, उपयोग एवं परिचालन सन्दर्भमा मितव्ययिता, कार्यदक्षता र प्रभावकारिता समेतलाई दृष्टिगत गर्दै कार्यान्वयनयोग्य सुझाव प्रदान गरी सुशासन कायम गर्न सहयोग गर्नु लेखापरीक्षणको उद्देश्य रहेको छ।

सबै स्थानीय तहको स्थलगतरूपमा लेखापरीक्षण सम्पन्न गरी लेखापरीक्षणको क्रममा देखिएका बेहोरा उपर स्थानीय तहका पदाधिकारी तथा जिम्मेवार कर्मचारीहरूसँग छलफलसमेत गरिएको छ।

यस वर्ष सामान्यतया स्थानीय तहमा कार्यसम्पादनका लागि आवश्यक कानुन निर्माण पूर्ण रूपमा नभएको, विद्यमान कानुनको पूर्ण परिपालना हुन नसकेको, बजेट अनुशासन कमजोर रहेको, आन्तरिक आय न्यून रहेको, करदाताको अभिलेख व्यवस्थित नभएको, आन्तरिक आयलाई व्यवस्थित गर्न नसकिएको, प्रशासनिक खर्चमा वृद्धि हुँदै गएको, योजनालाई खण्डीकृत गरी कार्य गर्ने गरेको, वर्षान्तको खर्च उच्च रहेको, आयोजनाको प्राथमिकीकरण गरेर बजेट विनियोजन नभएको, निर्माणको सुनिश्चितता नभएका आयोजनाहरूको समेत विस्तृत आयोजना प्रतिवेदन तयार गरिएको, जटिल प्रकृतिका कार्यहरूसमेत उपभोक्ता समितिबाट गराएको, जनशक्ति व्यवस्थापन हुन नसक्दा सेवा प्रवाह प्रभावकारी हुन नसकेको, स्वीकृत दरबन्दी बेगरका कर्मचारीसमेत करारमा नियुक्ति गरेको, सार्वजनिक सम्पत्तिको अभिलेख तथा संरक्षण र उपयोग प्रभावकारी रूपमा हुन नसकेकोले आन्तरिक नियन्त्रण र लेखाङ्कन तथा प्रतिवेदन एवं बेरुजु फस्यौंटमा सुधार गर्नुपर्ने लगायतका बेहोरा देखिएका छन्।

लेखापरीक्षणबाट उल्लेख गरेका बेहोराको समयमा नै फस्यौंट तथा सुझावहरूको कार्यान्वयनबाट वित्तीय अनुशासनमा अपेक्षित सुधार गरेर स्थानीयतहबाट हुने विकास निर्माण तथा समग्र कार्यसम्पादन र सेवा प्रवाहलाई प्रभावकारी बनाउनुपर्दछ।

अन्तमा, स्थानीय तहको लेखापरीक्षणमा सहयोग पुऱ्याउने पदाधिकारी तथा कर्मचारी लगायत सबै सरोकारवाला प्रति आभार व्यक्त गर्दछु। साथै लेखापरीक्षण कार्यमा संलग्न कर्मचारीहरूमा समेत विशेष धन्यवाद व्यक्त गर्दछु।

(तोयम राया)

२०८३ वैशाख **महालेखापरीक्षक**

प.सं.:2082/83 मिति : २०८३-१-२९
च.न :APPROVED/FAR/2081-82/LOC/506

श्रीमान् नगरप्रमुख ज्यू,
महाराजगंज नगरपालिका,
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय, कपिलवस्तु ।

विषय- लेखापरीक्षण प्रतिवेदन सम्बन्धमा ।

लेखापरीक्षण ऐन, २०७५ को दफा २० को उपदफा (२) बमोजिम त्यस पालिकाको आर्थिक वर्ष २०८१।८२ को लेखापरीक्षण सम्पन्न गरी तयार गरिएको लेखापरीक्षण प्रतिवेदन यसैसाथ संलग्न गरी पठाइएको व्यहोरा जानकारीका लागि अनुरोध छ।

(राम प्रकाश महतो)
नायब महालेखापरीक्षक

प.सं.:2082/83 मिति : २०८३-१-२९

च.न :APPROVED/FAR/2081-82/LOC/506

स्थानीय तहको रायसहितको प्रतिवेदन

श्रीमान प्रमुखज्यू ,

महाराजगंज नगरपालिका, नगरकार्यपालिकाको कार्यालय,

कपिलवस्तु ।

विषयः लेखापरीक्षण प्रतिवेदन।

१. कैफियत सहितको राय

हामीले त्यस नगरपालिकाको आर्थिक वर्ष २०८१।८२ को प्राप्ति र भुक्तानीको एकीकृत वार्षिक प्रतिवेदन, बजेट तुलनात्मक विवरण, स्थानीय संचित कोषको वार्षिक आर्थिक विवरण र त्यससँग सम्बन्धित लेखानीति तथा टिप्पणीहरू समावेश भएको एकीकृत वित्तीय विवरणको लेखापरीक्षण गरी रायसहितको प्रतिवेदन पेस गरेका छौं।

हाम्रो रायमा, यस प्रतिवेदनको कैफियत सहितको राय व्यक्त गर्ने आधार खण्डमा उल्लेख भएका विषयले पार्ने असर बाहेक, पेस भएको २०८२ आषाढ ३२ मा समाप्त भएको आर्थिक वर्ष २०८१।८२ को प्राप्ति र भुक्तानीको एकीकृत एवं वार्षिक प्रतिवेदन, बजेटको तुलनात्मक विवरण, स्थानीय सञ्चित कोषको वार्षिक आर्थिक विवरण त्यससँग सम्बन्धित लेखानीति तथा टिप्पणीहरुसमावेश भएको स्थानीय तहको एकीकृत वित्तीय विवरणले नेपाल सार्वजनिक क्षेत्र लेखामान (नगदमा आधारित) र आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व ऐन तथा प्रचलित कानुनबमोजिम सारभूत रूपमा सही र यथार्थ अवस्था चित्रण गर्दछ।

२. कैफियत सहितको राय व्यक्त गर्ने आधार

२.१. महालेखापरीक्षकबाट स्वीकृत नेपाल सार्वजनिक क्षेत्र लेखामानको ढाँचामा वित्तीय विवरण तयार गर्नुपर्नेमा यस पालिकाले तयार गरेको वित्तीय विवरणमा अन्तरसरकारी अख्तियारी, आन्तरिक आय तथा विविध कोष लगायतका कारोबार समावेश गरेको छैन ।

२.२. नगरपालिकाको आय र व्यय तर्फ रु १ अर्व ९९ करोड ८७ लाख ८९ हजारको लेखापरीक्षणबाट रु. १ करोड २३ लाख ७ हजार बेरुजू देखिएकोमा प्रतिक्रियाबाट रु. १ लाख ६६ हजार सम्परीक्षण भई असुल गर्नुपर्ने रु ३६ लाख १७ हजार र नियमित गर्नुपर्ने रु. ८५ लाख २४ हजार गरी जम्मा रु. १ करोड २१ लाख ४१ हजार बाँकी रहेको छ। गत वर्षसम्म कायम बेरुजू रु. ३६ करोड ६६ लाख १ हजार मध्ये रु. ७९ लाख ५० हजार सम्परीक्षण भई यसवर्षको थप समेत हालसम्म अद्यावधिक बेरुजू रु. ३७ करोड ७ लाख ९२ हजार बाकी रहेको छ। बेरुजू वर्गीकरण, अद्यावधिक बेरुजु स्थिति र बेरुजु सम्परीक्षणको बेहोरा यसैसाथ संलग्न छ।

२.३. आम्दानी तथा खर्चको स्रेस्ता नगदमा आधारित लेखा प्रणाली अवलम्बन गरेकोले नगरपालिकाको पेस्की बाहेक सम्पत्ति तथा दायित्व यकिन हुने कुनै जानकारी खुलाएको छैन। हाम्रो लेखापरीक्षण कार्य नेपालको संविधान, लेखापरीक्षण ऐन तथा महालेखापरीक्षकको कार्यालयले अवलम्बन गरेका सरकारी लेखापरीक्षण मानदण्ड,मार्गदर्शन तथा लेखापरीक्षणसँग सम्बन्धित अन्य प्रचलित कानुनबमोजिम गरिएको छ। वित्तीय विवरण तयार गर्ने स्थानीय तहसँग हामी स्वतन्त्र छौं। त्यसैगरी स्वीकृत आचारसंहिताको पालना गरी कार्यसम्पादन गरेका छौं।लेखापरीक्षणको क्रममा प्राप्त गरेका लेखापरीक्षण प्रमाणहरू हाम्रो राय व्यक्त गर्ने आधारका लागि पर्याप्त र उपयुक्त छन् भन्ने कुरामा कार्यालय विश्वस्त छ।

३. अन्य बेहोरा- लेखापरीक्षणबाट ऐन नियमको परिपालना, आन्तरिक नियन्त्रण व्यवस्था, स्थानीय वित्त व्यवस्थापन,सम्पत्तिको संरक्षण, स्रोत साधनको प्राप्ति र उपयोग, शासकीय प्रवन्ध, स्रोत सुनिश्चितता र बजेट व्यवस्थापन र विकास प्रशासन र सोको कार्यान्वयन, अनुदान वितरण तथा अनुगमन, सेवा प्रवाह, स्थानीय प्रशासन, जवाफदेहिता र सुशासन लगायतका विषयमा सुधार गर्नुपर्ने देखिन्छ।

४. वित्तीय विवरण उपर व्यवस्थापन र लेखा उत्तरदायी अधिकृतको जिम्मेवारी

नेपाल सार्वजनिक क्षेत्र लेखामानबमोजिम सही र यथार्थ हुने गरी वित्तीय प्रतिवेदन तयार गर्ने तथा जालसाजी वा अन्य गल्तीका कारण वित्तीय प्रतिवेदन सारभूतरूपमा गलत आँकडारहित स्वरूपमा बन्ने गरी आवश्यक आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली लागू गर्ने जिम्मेवारी स्थानीय सरकारमा रहेको छ। नगरकार्यपालिका, प्रमुख र प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत नगरपालिकाको वित्तीय प्रतिवेदन प्रक्रियाको

५. वित्तीय विवरणको लेखापरीक्षणउपर लेखापरीक्षकको जिम्मेवारी

वित्तीय प्रतिवेदन समग्रमा जालसाजी वा त्रुटिका कारण सारभूत रूपमा गलत आकडा रहित रहेको छ भनी यथोचित आश्वस्तता प्राप्त गरी राय सहितको लेखापरीक्षण प्रतिवेदन जारी गर्नु लेखापरीक्षणको उद्देश्य हो।लेखापरीक्षणमा यथोचित आश्वस्तताले उच्च स्तरको आश्वस्तता प्रदान गरेको हुन्छ। लेखापरीक्षण ऐन तथा महालेखापरीक्षकको कार्यालयले अवलम्बन गरेको नेपाल सरकारी लेखापरीक्षण मान, मार्गदर्शन तथा लेखापरीक्षणसँग सम्बन्धित अन्य प्रचलित कानुन बमोजिम लेखापरीक्षण कार्य सम्पादन गरिएको छ। यसरी लेखापरीक्षण गरिएको अवस्थामा समेत आन्तरिक नियन्त्रण र वित्तीय प्रतिवेदनको प्रकृति, लेखापरीक्षणका विधि तथा लेखापरीक्षण सम्पन्न गर्न लागेको समय जस्ता लेखापरीक्षणका अन्तर्निहित सीमाहरूका कारण वित्तीय विवरण वा आर्थिक कारोबारमा भएका सबै प्रकारका जालसाजी वा त्रुटि पत्ता लाग्न सक्ने निश्चितता हुदैन। वित्तीय विवरणका उपयोगकर्ताले सामान्यतया गर्ने आर्थिक निर्णयमा फरक पार्ने अवस्था देखिएका जालसाजी वा त्रुटिका एक वा समग्र सूचनालाई सारभूत रूपमा गलत आकडा मानिएको छ।

(राम प्रकाश महतो)
नायब महालेखापरीक्षक

बेरुजु वर्गीकरण

चालु वर्षको बेरुजु

प्रारम्भिक बेरुजु			प्रतिक्रियाबाट सम्परीक्षण			प्रतिक्रियाबाट थप बेरुजु रकम	बाँकी बेरुजु			बेरुजु						
										असुल गर्नु पर्ने	नियमित गर्नुपर्ने					पेस्की
दफा संख्या		रकम	दफा संख्या		रकम		दफा संख्या		रकम	असुल गर्नु पर्ने	अनियमित भएको	प्रमाण कागजात पेश नभएको	जिम्मेवारी नसारेको	सोधभर्ना नलिएको	जम्मा	पेस्की
सैद्धान्तिक	लगती		सैद्धान्तिक	लगती			सैद्धान्तिक	लगती								
५७	११४	१,२३,०६,९८९	०	४९	१,६६,१८०	०	५७	६५	१,२१,४०,८०९	३६,१७,००३	८५,२३,८०६	०	०	०	८५,२३,८०६	०

अद्यावधिक बेरुजू स्थिति

जिल्ला	गत वर्ष सम्मको बाँकी	समायोजन	यो वर्ष सम्परीक्षण	बाँकी बेरुजु	यो वर्ष सम्परीक्षणबाट कायम बेरुजु	यो वर्षको बेरुजु	कुल बेरुजु बाँकी
कपिलवस्तु	३६६६०११७०	०	७९,५०,२४६	३५८६५०९२४	०	१,२१,४०,८०९	३७,०७,९१,७३३

बेरुजु सम्परीक्षणको विवरण

क्र.सं	आर्थिक वर्ष	बेरुजुको दफा	बेरुजुको व्यहोरा	सम्परीक्षण भएको रकम
प्रतिक्रियाबाट संपरीक्षण				
१	२०८१/८२	४३	विलभरपाई नभएको	८५,०००
२	२०८१/८२	४२	दोहोरो वैठक भत्ता	३,०६०
३	२०८१/८२	५८	तालिम भत्ता	१७,१७०
४	२०८१/८२	७४	खाजा खर्च	१४,८५०
५	२०८१/८२	६३	कार्यापालिका बैठक भत्ता	४१,०००

६	२०८१/८२	५९	अनुगमन भत्ता	५,१००
जम्मा				१६६१८०
गतवर्षसम्मको संपरीक्षण				
७	२०८०/८१	३८	स्वास्थ्यचौकी भवन निर्माण बलरामावापुर	७,८७,६०८
८	२०८०/८१	३७.3	वडा नं ५ स्वास्थ्य चौकी देखि दुदुरा हुदै हुलाकी फिडर सडक सम्म सडक स्तरोन्नती कालोपात्रे	२,४६२
९	२०८०/८१	२३.१	कर	७,१२५
१०	२०७९/८०	४६	निर्माण व्यवसायी कोष कट्टी	७५,३१५
११	२०७९/८०	४७	नगरपालिका पुँजिगततर्फ	४३,४९,१७७
१२	२०७९/८०	५५	ठेक्का नं.-८।२०७८।७९ एकिकृत स्वास्थ्य पूर्वाधार विकास कार्यक्रमतर्फ	९,६८,१७५
१३	२०७८/७९	७७	पदाधिकारी बैठक भत्ताः	२५,५००
१४	२०७८/७९	७२	राजश्व दाखिला	२,३४,८८४
१५	२०७७/७८	२४	सम्पत्ति उपयोग र संरक्षण	१५,००,०००
जम्मा				**७९,५०,२४६**
कुल जम्मा				**८१,१६,४२६**

महाराजगंज नगरपालिका, कपिलवस्तु

(८०५४९४०५३००)

महाराजगंज नगरपालिका , कपिलबस्तु

परिचय

१

(क) कार्यालय परिचय :- स्थानीय शासन पद्धतिलाई सुदृढ गरी स्थानीय तहमाविधायिकी, कार्यकारिणी र न्यायिक अभ्यासलाई संस्थागत गर्दै स्थानीय सरकारको सञ्चालनगर्ने उद्धेश्यले यस पालिकाको स्थापना भएको हो। स्थानीय सरकारले सञ्चालन गर्ने कार्यमा सहकारिता, सह–अस्तित्व र समन्वयलाई प्रवर्द्धन गर्नु र स्थानीय सरकारका काममा जनसहभागिता, उत्तरदायित्व, पारदर्शिता सुनिश्चित गरी नागरिकलाई गुणस्तरीयसेवा प्रदान गर्नु पालिकाको उद्वेश्य रहेको छ।यस पालिकामा ११ वडा ५६ सभा सदस्यरहेको छ भने क्षेत्रफल ११२।२१ वर्ग किलोमिटर तथा १५८०० जनसंख्या रहेको छ।

(ख) लेखापरीक्षणको उद्देश्य :- लेखापरीक्षण गरिने निकायको वित्तीय विवरण तथा कारोबारको परीक्षण गरी उचित आश्वस्तता (Reasonable Assurance) प्रदान गर्नु वित्तीय लेखापरीक्षणको उद्देश्य हो । यस कार्यालयको आर्थिक वर्ष २०८१/८२ को सबै प्रकारका आर्थिक कारोबारको परीक्षण एवं प्रचलित कानुनको परिपालनाको मूल्याङ्कन गरी प्रतिवेदन गर्नु लेखापरीक्षणको उद्देश्य रहेको छ।

(ग) लेखापरीक्षणको क्षेत्र र अवधि :- यस कार्यालयको विनियोजन, राजस्व, धरौटी, कोष तथा अन्य आय-व्यय, मौज्दात हिसाब, वित्तीय व्यवस्थापन, कार्यक्रम सञ्चालन, जिन्सी व्यवस्थापन, जनशक्ति व्यवस्थापन तथा सेवा प्रवाह लगायत आर्थिक वर्ष २०८१/८२ मा सञ्चालित क्रियाकलापलाई लेखापरीक्षण क्षेत्रमा समावेश गरिएको छ । स्थलगत लेखापरीक्षणको अवधि २०८२।०८।२५ देखि २०८२।०९।१० सम्म रहेको छ ।

(घ) लेखापरीक्षण विधि :- लेखापरीक्षण ऐन, २०७५ र नेपाल सरकारी लेखापरीक्षण मानदण्ड तथा मार्गदर्शनमा नमुना छनौट गरी लेखापरीक्षण सम्पन्न गर्न सकिने आधार तथा कार्यालयले स्वीकृत गरेको जोखिममा आधारित लेखापरीक्षण योजनाका आधारमा निकायको आन्तरिक नियन्त्रणको परीक्षण तथा विश्लेषणात्मक र विस्तृत परीक्षण विधि अवलम्वनबाट लेखापरीक्षण सम्पन्न गरी प्रतिवेदन जारी गरिएको छ । लेखापरीक्षण गर्दा देखिएका व्यहोरा सम्बन्धमा कार्यालय प्रमुख तथा लेखा प्रमुख लगायतका पदाधिकारीहरूसँग छलफल सम्पन्न गरी कायम भएका व्यहोराहरू यस प्रतिवेदनमा समावेश गरिएको छ ।

(ङ) लेखापरीक्षणको सीमा :- लेखापरीक्षण ऐन, २०७५ र नेपाल सरकारी लेखापरीक्षण मानदण्ड, २०७७ तथा मार्गदर्शनमा नमुना छनौट गरी लेखापरीक्षण सम्पन्न गर्न सकिने आधार तथा महालेखापरीक्षकको कार्यालयले नेपाल लेखापरीक्षण व्यवस्थापन प्रणाली (NAMS) अवलम्बन गरी स्वीकृत भएको जोखिममा आधारित लेखापरीक्षण योजना, लेखापरीक्षण गरिएको निकायबाट पेश भएका लेखा एवं सोसँग सम्बन्धित कागजात, विवरण, लिखित प्रतिनिधित्व पत्र, लेखापरीक्षण अनुबन्ध पत्र समेतको आधारमा लेखापरीक्षण सम्पन्न गरी प्रतिवेदन जारी गरिएको छ । आम्दानी तथा खर्चलाई नतिजासँग तुलना गरी विश्लेषण गर्नका लागि पर्याप्त भौतिक एवं स्थलगत अवलोकन गर्न भौगोलिक कठिनाइ, समय सीमा, स्रोतको उपलब्धता, प्रमाणको प्रकृति तथा पहुँच जस्ता अन्तर्निहित जोखिमहरु सीमाको रुपमा रहेका छन् । सारभूत रूपमा उल्लेखनीय नदेखिएका व्यहोरालाई प्रतिवेदनमा समावेश गरिएको छैन ।

(च) आर्थिक कारोबारको स्थिति :- पालिकाको आय तर्फ रु.१ अर्ब १ करोड ७ लाख ९९ हजार ४४९ तथा व्ययतर्फ रु. ९८ करोड ७९ लाख ९० हजार ५७ गरी जम्मा रु.१ अर्ब ९९ करोड ८७ लाख ८९ हजार ५०६ को लेखापरीक्षण सम्पन्न गरिएको छ । सो को विस्तृत विवरण अनुसूची -१ मा संलग्न छ ।

(छ) लेखापरीक्षणमा परीक्षण गरिएका मुख्य विषयहरु :- लेखापरीक्षण योजना अनुसार परीक्षण गरिएका विषयहरु अनुसूची – २ मा

संलग्न छ ।

(ज) लेखापरीक्षणको क्रममा असुली :- लेखापरीक्षणको क्रममा निम्नानुसारको रु.३३६५६।० असुल भइ दाखिला प्रमाण पेश भएको छ ।

लेखापरीक्षणबाट देखिएका व्यहोराहरु

२ **वित्तीय प्रतिवेदन**

आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व ऐन, २०७६ को दफा ४ बमोजिम स्थानीय तहले आफ्नो अधिकार क्षेत्र भित्रका कार्यालयलाई नेपाल सरकार र प्रदेश सरकारबाट प्राप्त भएको अनुदान, राजस्व बाँडफाँट अन्तर्गत प्राप्त रकम, आन्तरिक आय, ऋण तथा अनुदान र व्ययको विवरण देखिने गरी महालेखापरीक्षकले तोकेको ढाँचामा एकीकृत विवरण तयार गरी सम्बन्धित प्रदेश लेखा नियन्त्रक कार्यालय र कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालयमा पठाउनुपर्ने व्यवस्था छ। पालिकाले तयार गरेको आर्थिक वर्ष २०८१।८२ को आर्थिक कारोबारको एकीकृत वित्तीय विवरण र स्थानीय संचीत कोष व्यवस्थापन प्रणाली (SUTRA) बाट तयार भएको प्राप्ति र भुक्तानीको एकिकृत वार्षिक प्रतिवेदन (म.ले.प.फा.नं. २७०) यस दफासँग सम्बन्धित अनुसूचीमा सम्लग्न गरिएको छ।पालिकाले तयार गरेको आर्थिक वर्ष २०८१।८२ को आर्थिक कारोबारको एकीकृत वित्तीय विवरण निम्नानुसार छः-

प्राप्ति			भुक्तानी		
विवरण	**रकम**	**रकम**	**विवरण**	**रकम**	**रकम**
सुरु मौज्दात		५३६७२३४९.७६	**चालु खर्च**		३९२५१०५१३.१३
१.संचित कोष	३९३६७४२३.२७		१. पालिका तर्फ	१४२२६०१६९.२७	
२.धरौटी	१२९८८२४९.९७		२. संघीय सशर्त	२४९२६११५४.२९	
३.कार्यसञ्चालन कोष	१३१६६७६.५२		३. संघीय विशेष		
४. अन्य कोष			४. प्रदेश सशर्त	९८९१९०	
यस वर्षको आय			५. प्रदेश विशेष	०	
१.आन्तरिक आय	१३९८११९९.१०	१३९८११९९.१०	**पुँजीगत खर्च**		२८५५७२७९९.२२
२. वित्तीय हस्तान्तरण (संघ)		६५००२६८८९	**१. पालिका तर्फ**	१४७८७८७८९.०५	
क) समानीकरण अनुदान	१३३५१०८००		**२. संघीय सशर्त**	९६२१७०६२.९३	
ख) राजस्व बाँडफाँट	१२००२३२१०.७		**३. संघीय विशेष**	७४६८४७६.९६	
ग) सशर्त अनुदान	३७२८५८७७६.०४		४. संघीय समपुरक	१५००००००	
घ) समपुरक अनुदान	१५००००००		५. प्रदेश सशर्त	७००८४७०.२८	
ङ) विशेष अनुदान	८६३४१०२		६. प्रदेश विशेष	१५०००००	
च) रोयल्टी			७. प्रदेश समपुरक	१०५०००००	
छ) अन्य			**अन्तर सरकारी अख्तियारी (संघ)**		२७०७८४१५९
३. वित्तीय हस्तान्तरण (प्रदेश)		४०१७४१९४	क) सामाजिक सुरक्षा	२६८०४४८४८	
क) समानीकरण अनुदान	१०२२९०००		ख) स्वास्थ्य क्षेत्र सुधार कार्यक्रम	१८४५३११	
ख) राजस्व बाँडफाँट	९५६०८७३.८९		**ग) विद्यालय शिक्षा क्षेत्र योजना**	८९४०००	
ग) सशर्त अनुदान	८३८४३२०		**अन्तर सरकारी अख्तियारी (प्रदेश)**		
घ) समपुरक अनुदान	१०५०००००		**ऋण फिर्ता(साँवा)**		
ङ) विशेष अनुदान	१५०००००		**ऋणको ब्याज भुक्तानी**		
च) रोयल्टी			**धरौटी फिर्ता तथा सदर स्याहा**	१०२९१६३४.१७	१०२९१६३४.१७
छ) अन्य			**कार्यसञ्चालन कोषबाट भएको खर्च**		

४. अन्तर सरकारी अख्तियारी (संघ)		२७०७८४१५९	**अन्य कोषबाट भएको खर्च**		
क) सामाजिक सुरक्षा	**२६८०४४८४८**		**गैरसरकारी संस्थाबाट सञ्चालित योजना**		
ख) स्वास्थ्य क्षेत्र सुधार कार्यक्रम	**१८४५३११**		**अन्य सहयोगमा सञ्चालित योजना**		
ग) विद्यालय शिक्षा क्षेत्र योजना	**८९४०००**		**अन्य खर्च भएमा**		
५. अन्तर सरकारी अख्तियारी (प्रदेश)			**अनुदान फिर्ता**		
६. ऋण/ वित्तीय व्यवस्था			१. संघ तर्फ		**२८९३२८४३.५८**
७. धरौटी आय	**११५९४९२७.४०**	**११५९४९२७.४०**	क) सशर्त अनुदान	२७३८०५५८.८२	
८. कार्यसञ्चालन कोष आय	**११२८९०५**	**११२८९०५**	ख) विशेष अनुदान	११६५६२५.०४	
९. अन्य कोषको आय			ग) समपुरक अनुदान	**०**	
१०. गैरसरकारी संस्थाबाट सञ्चालित योजना (आई एन एफ)	**२३५०००**	**२३५०००**	**प्रदेश तर्फ**		**३८६६५९.७२**
११. अन्य सहयोगमा प्राप्त सञ्चालित योजना			क) सशर्त अनुदान	**३८६६५९।७२**	
१२. अन्यआय (घरजग्गा रजिष्टेशन दस्तुर)	**१४७७५८९६.३६**	**१४७७५८९६.३६**	ख) विशेष अनुदान	**०**	
१३. दहत्तर बहत्तरको आय	**५०५८५००**	**५०५८५००**	ग) समपुरक अनुदान	**०**	
१४ सडक बोर्ड	**३०३९७८०**		**अन्तिम मौज्दात**		
			१. संचित कोषको मौज्दात	**६०७४७९५२.६४**	**६०७४७९५२.६४**
			२. धरौटी	**१४२९१५४३.२०**	**१४२९१५४३.२०**
			३. कार्यसञ्चालनकोष	**९७१२६६.२३**	**९७१२६६.२३**
			४. अन्यकोष	**४७०९८०.०२**	**४७०९८०.०२**
जम्मा	१०६४४७१७९९.६		**जम्मा**	१०६४४७१७९९.६२	

(विस्तृत विवरण बेरूजु दफा २ सँग सम्बन्धित अनुसूचीमा संलग्न छ ।)

३ **बैङ्क हिसाव विवरण**

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ को दफा ७६ अनुसार पालिकाको कारोवार, आय व्ययको लेखा प्रणाली तथा राजश्व र खर्च शीर्षकको वर्गीकरण अनुसार राख्नु पर्ने व्यवस्था छ ।त्यस्तै म.ले.प.फा.नं.२१२ तयार गरी बैङ्क हिसाव विवरण भीडान गर्नुपर्दछ। पालिकाको तयार गरेको एकिकृत वित्तिय विवरण अनुसार गत वर्षको मौज्दात रु.५ करोड ३६ लाख ७२ हजार ३४९ रहेकोमा म.ले.प.फा.नं.२७० अनुसार गत वर्षको मौज्दात रु.५ करोड ३२ लाख १६ हजार २३४ रहेको छ । जसवाट एकिकृत वित्तीय विवरणमा म.ले.प.फा.नं.२७० मा भन्दा रु.४ लाख ५६ हजार ११५ बैक मौज्दात वढी जिम्मेवारी सारेकोमा यस सम्वन्धमा हिसाव मिलान गरी पेश गरेको छैन । मौज्दातमा फरक सम्वन्धमा हिसाव मिलान गर्नुपर्ने देखिन्छ।

४ **एकीकृत वित्तीय विवरण**

पालिकाको आर्थिक कार्यप्रणालीको लेखाङ्कनको गर्न स्थानीय सञ्चित कोष व्यवस्थापन प्रणाली (सुत्र) प्रयोगमा रहेको छ। स्थानीय तहको वित्तीय विवरण स्थानीय सरकारको कोषको प्राप्ति र भुक्तानीको एकीकृत वार्षिक प्रतिवेदन तयार गर्नुपदर्छ। तर पालिकाले सामाजिक सुरक्षा तथा संरक्षणको रु.२६ करोड ८० लाख ४४ हजार,स्वास्थ्य क्षेत्र सुधार कार्यक्रमको रु.१८ लाख ४७ हजार, विद्यालय शिक्षा योजनाको रु.८ लाख ९४ हजार समेत गरी रु.२७ करोड ७ लाख ८४ हजार एकीकृत वार्षिक प्रतिवेदनमा समावेस गरेको छैन।पालिकामा हुने सवै आर्थिक कारोबार वित्तीय विवरणमा समावेश हुने व्यवस्था गर्नुपर्दछ।

५ **कोष तथा धरौटी खाता**

उल्लेखित प्राप्ति र भुक्तानीको विवरणमा धरौटी, विविध खर्च तथा प्रकोप व्यवस्थापन कोषको विस्तृत विवरण वित्तीय प्रतिवेदन (म.ले.प.फा.नं २७०) को अनुसुचीमा निम्न बमोजिम रहेको छ।

कोषको नाम	शुरु मौज्दात	यो वर्ष थप	यो वर्षको खर्च	बाँकी
कार्यसंचालन कोष खाता	३४५४४५	४२५९५२८	२१९१४६०	२४१३५१३
धरौटी	१२९८८२४९	११५९४९२७	१०२९१६३४	१४२९१५४३

६ **कोषहरुको अभिलेख**

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ९७, ९८ र १०४ अनुसार विषयगत कार्यालयको चल अचल सम्पत्ति, दायित्व तथा अभिलेख उक्त कार्यालयहरु समाहित भएका पालिकामा स्वतः हस्तान्तरण हुनुपर्नेमा पालिका अन्तर्गतका अस्पताल, स्वास्थ्य चौकी र प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्रहरुमा रहेका कोष तथा साविक गाउँपालिकाका खाताहरुमा रहेको सबै मौज्दात एकीकृत गरी अभिलेख राखेको छैन । पालिकाले ऐनको व्यवस्था बमोजिम उक्त कोषहरुको अभिलेख अद्यावधिक गरी पालिकाको वास्तविक सम्पत्तिको अभिलेख पेश राख्नुपर्दछ ।

७ **अनुदान फिर्ता**

विनियोजन ऐन, २०८१ को दफा ६(१०) अनुसार संघीय सरकारबाट वित्तीय हस्तान्तरण भएका सशर्त, समपुरक तथा विशेष अनुदानको रकम असार मसान्तसम्म खर्च नभई बचत भएमा सम्बन्धित स्थानीय तहले त्यस्तो रकम संघीय सञ्चित कोषमा फिर्ता गर्नुपर्ने व्यवस्था छ।त्यसैगरी लुम्बिनी प्रदेश विनियोजन ऐन, २०८१ को दफा ६ अनुसार प्रदेश सरकारबाट वित्तीय हस्तान्तरण भएका सशर्त, समपुरक तथा विशेष अनुदानको रकम असार मसान्तसम्म खर्च नभई बचत भएमा सम्बन्धित स्थानीय तहले त्यस्तो रकम प्रदेश सञ्चित कोषमा फिर्ता गर्नुपर्ने व्यवस्था छ।नगरपालिकाले यस वर्ष संघीय सरकारबाट वित्तीय हस्तान्तरण भएका विशेष र विशेषतर्फको खर्च नभई बचत भएको रू.२ करोड ८५ लाख ४६ हजार संघीय सञ्चित कोषमा र प्रदेश सरकारबाट वित्तीय हस्तान्तरण भएका अनुदानतर्फको खर्च नभई बचत भएको रू.३ लाख ८६ हजार ६५९ सोही वर्ष २०८१।८२ भित्रै फिर्ता गरेको छ ।

८ **बजेट पेश, पारित र अख्तियारी**

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ७१ मा स्थानीय तहले आगामी आर्थिक वर्षको राजश्व र व्ययको अनुमान कार्यपालिकाबाट स्वीकृत गराई असार १० गते भित्र पेश गर्ने र यसरी पेश भएको बजेट छलफल गरी असार मसान्तभित्र सभाबाट पारित गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । सोही ऐनको दफा ७३ मा सभाबाट बजेट स्वीकृत भएको ७ दिनभित्र स्थानीय तहका प्रमुखले प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतलाई बजेट खर्च गर्ने अख्तियारी प्रदान गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । यस पालिकाको उपप्रमुखले मिति २०८१।३।१० मा रु.८५ करोड ४१ लाखको बजेट सभा समक्ष पेश गरेकोमा सभाबाट मिति २०८१।३।२१ पारित भएको छ । यसैगरी स्थानीयतहका प्रमुखले मिति २०८१।४।७ मा प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतलाई बजेट खर्च गर्ने अख्तियारी प्रदान गरेको देखिन्छ।कानून वमोजिम प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतलाई बजेट खर्च गर्ने अख्तियारी प्रदान गर्नुपर्ने देखिन्छ।

९ **बजेट सीमा निर्धारण समिति**

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ६६(१) बमोजिम पालिकामा प्राप्त हुने आन्तरिक आय, राजश्व बाँडफाँटबाट प्राप्त हुने रकम, अनुदान, ऋण र अन्य आयको प्रक्षेपण तथा सोको सन्तुलित वितरणको खाका र बजेट सीमा निर्धारण गर्न ७ सदस्यीय स्रोत

अनुमान तथा बजेट सीमा निर्धारण समिति गठनको व्यवस्था छ।उक्त समितिले आयको प्रक्षेपण, साधनको सन्तुलित वितरणको खाका, बजेटको कूल सीमा, बजेटको क्षेत्रगत सीमा निर्धारण, बजेट तथा कार्यक्रमको प्राथमिकिकरण, विषयक्षेत्रगत बजेट तर्जुमा मार्गदर्शन तयारी लगायत कार्यहरु फाल्गुन महिनाभित्र सम्पन्न गरिसक्नुपर्ने र बजेट प्रक्षेपण गर्दा बजेट वर्षपछिको थप दुई वर्षको समेत प्रक्षेपण तयार गर्नुका साथै तयार भएको आगामी आर्थिक वर्षको बजेट सीमा प्रमुख प्रशासकिय अधिकृतले चैत्र १५ गतेभित्र पालिकाका विषयगत शाखा तथा वडा समितिलाई उपलब्ध गराउनुपर्ने कानुनी व्यवस्था रहेको छ। नगरपालिकाले समितिको गठन गरेता पनि ऐनमा व्यवस्था भएअनुसार बजेट सीमालगायत क्षेत्रगत विषय समेटी बजेट प्रक्षेपण तर्जुमा गरेको पाइएन ।जसले गर्दा आय अनुमान रु.८५ करोड ४१ लाख भएकोमा प्राप्ति रु.६९ करोड ९४ लाख (८१.८८ प्रतिशत) तथा वजेट खर्च ६७ करोड ८० लाख (७९.३८ प्रतिशत) रहेको छ। साथै आन्तरिक आयको समेत न्यून प्रक्षेपण तथा प्राप्ति रहेको छ । आयको प्रक्षेपण तथा सोको सन्तुलित वितरणका लागि ऐनमा भएको व्यवस्थाको पालना हुनुपर्दछ।

१० योजनाको प्राथमिकीकरण

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन,२०७४ को दफा २४ मा स्थानीय तहले आवधिक योजना बनाई लागू गर्नुपर्ने उल्लेख गरेको छ। स्थानीय तहको योजना तर्जुमा दिग्दर्शन, २०७८ मा आयोजना प्राथमिकिकरणका आधारहरू गरिवी निवारण, उत्पानदनमुलक, रोजगारी, लागत सहभागिता, स्थानीय स्रोत र साधन, समावेशी विकास, दीगो र वातावरणीय संरक्षण र भाषिक र सांस्कृतिक विकास उल्लेख गरेको छ र सोही प्राथमिकताका आधारमा योजना छनौट गर्नु पर्ने व्यवस्था छ। नगरपालिकाले आर्थिक वर्ष २०८१।८२ मा निम्नानुसार पालिकास्तरका कुल १५४ योजनामा वजेट विनियोजन गरेको छ।

क्र.सं.	कार्यक्रमको नाम	योजना सङ्ख्या	रु.५० लाख माथिका योजना सङ्ख्या	१० लाख देखि ५० लाख सम्मका योजना	रु.५ लाख देखि १० लाख सम्मका योजना सङ्ख्या	रु.५लाख भन्दा कमका योजना सङ्ख्या
१.	पालिकास्तरीय	१५४	१५	१५	१९	११५

उपर्युक्त विवरण अनुसार पालिकाले साना योजनाहरु सञ्चालन गरेको देखिन्छ। जसले गर्दा सञ्चालित योजनावाट प्रतिफल प्राप्त नहुनाका साथै चालु प्रकृतिका खर्चमा बृद्धि भै लागत प्रभावी नहुने तथा निर्माण कार्यको गुणस्तरमा समेत प्रश्न उठ्ने गरेको छ।त्यसैगरी यो वर्ष सभाले पारित गरेका उल्लेखित योजना मध्ये भई रु.४ करोड ८५ लाख २१ हजारका योजना कार्यान्वियन हुन सकेको देखिएन। तसर्थ पालिकाले प्रतिफलमुखि र रोजगारी सृजना गर्ने तथा कार्यान्वियनयोग्य योजनाहरु कार्यान्वियन गर्नुपर्दछ।

११ रकमान्तर

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ७९ मा स्वीकृत वार्षिक बजेटको अधिनमा रही कुनै शीर्षकबाट पूँजीगत शिर्षकमा २५ प्रतिशत नबढाई रकमान्तर गर्न सकिने व्यवस्था रहेको छ। पालिकाले देहायअनुसार आर्थिक वर्ष २०८१।८२ का लागि स्वीकृत भएको रू.४ करोड ५८९ लाख ५९ हजारका योजना तथा कार्यक्रम (चालु तथा पूँजीगत) लाई हिउँदे अधिवेशनवाट कार्यक्रम संसोधन तथा रकमान्तर गरी नयाँ योजना तथा कार्यक्रममा रू.४ करोड ९२ लाख ९ हजार रकमान्तर गरेको छ । उक्त रकम शुरु वजेटको तुलनामा ५. ७६ प्रतिशत रहेको छ ।

क्र.सं.	रकमान्तरबाट घटेको	रकमान्तरबाट बढेको
१	४५८५९०६०	४९२०९०६०

१२ त्रैमासिक पूँजीगत खर्च

आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व नियमावली, २०७७ बमोजिम स्वीकृत भएको कार्यक्रममा नियम ३५ बमोजिम त्रैमासिक प्रगति विवरण वनाई पेस गर्नुपर्ने र नियम ३६ मा त्रैमासिक कार्यलक्ष्य तथा कार्यक्रम बमोजिम कार्यसम्पादन सम्पन्न गरी कार्यक्रम कार्यान्वियन गर्नुपर्ने व्यवस्था छ। पालिकाले उपलव्ध गराएको विवरण अनुसार त्रैमासिक पूँजीगत खर्चको स्थिति देहाय बमोजिम छ।

ब.उ.शि.नं.	कुल खर्च		त्रैमासिक खर्च (रु. हजारमा)			
		प्रथम त्रैमासिक	दोस्रो त्रैमासिक	तेस्रो त्रैमासिक	चौथो त्रैमासिक	आषाढ महिना
	२८५५७२	१६५६४	९८५९९	८५३९१	८५०१८	५७३९६
प्रतिशत		५.८०	३४.५२	२९.९	२९.७७	२०.०९

आयोजनाबाट प्राप्त विवरण अनुसार कूल पूँजीगत खर्च मध्ये प्रथम त्रैमासिकमा ५.८० प्रतिशत, दोस्रो त्रैमासिकमा ३४.५२ प्रतिशत, तेस्रो त्रैमासिकमा २९.९ प्रतिशत, चौथो त्रैमासिकमा २९.७७ र असार महिनामा मात्र २०.०९ प्रतिशत खर्च भएको छ। आर्थिक वर्षको अन्त्यमा बढी खर्च गर्दा निर्माण कार्यको अनुगमनमा कठिनाई हुने र गुणस्तरमा समेत असर पर्न सक्ने हुँदा प्रत्येक त्रैमासिकमा लक्ष्य अनुरुप खर्च गर्ने गरी कार्यक्रम तर्जुमा तथा कार्यान्वयन गर्नु पर्दछ।

१३ पुँजीगत तर्फ वित्तीय प्रगति

आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व नियमावली, २०७७ को नियम ३५ मा बजेट तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्ने प्रत्येक निकायले अनुनुची २ वमोजिमको ढाँचामा त्रैमासिक प्रगति विवरण तयार गरी समीक्षा गर्नुपर्ने व्यवस्था छ।कानूनले तोके वमोजिमको प्रगति विवरण तयार गरेको देखिएन ।कानून वमोजिमको प्रतिति विवरण तयार गरी समिक्षा तथा सुधार गरी तोकेको लक्ष्य वमोजिमको उपलब्धि हासिल हुनुपर्दछ। पालिकाको सुत्रमा रहेको पुजिगत तर्फको वित्तिय प्रगति अवस्था निम्नानुसार रहेको पाइयो।

शीर्षक	बार्षिक बजेट	खर्च	खर्च(%)
३११११ आवासीय भवन निर्माण/खरिद	१,९२,९३,०००.००	१,५६,२१,९२८.९६	८०.९७
३१११२ गैर आवासीय भवन निर्माण/खरिद	२,२३,२०,०००.००	१,७८,८५,८४४.९५	८०.१३
३१११३ निर्मित भवनको संरचनात्मक सुधार खर्च	७,३४,६०,०००.००	७,०१,३०,५५३.०३	९५.४७
३११२२ मेशिनरी तथा औजार	१४,३०,०००.००	६,६३,७८६.५०	४६.४२
३११२३ फर्निचर तथा फिक्चर्स	६३,६५,०००.००	५०,५३,९११.०३	७९.४
३११३४ कम्प्युटर सफ्टवेयर निर्माण तथा खरीद खर्च	२,५०,०००.००	२,३२,५००.०९	९३
३११५१ सडक तथा पूल निर्माण	१४,६७,४५,०००.००	११,५६,८९,५९४.५२	७८.८४
३११५३ विद्युत संरचना निर्माण	६,००,०००.००	०	०
३११५४ तटबन्ध तथा बाँधनिर्माण	१०,००,०००.००	९,७०,०००.००	९७
३११५५ सिंचाई संरचना निर्माण	४८,१५,०००.००	३६,४८,४९६.१७	७५.७७
३११५६ खानेपानी संरचना निर्माण	१,७५,३६,०००.००	८०,२५,२६५.९१	४५.७६
३११५९ अन्य सार्वजनिक निर्माण	७,३२,३४,०००.००	४,४२,९८,०२२.९०	६०.४९
३११६१ निर्मित भवनको संरचनात्मक सुधार खर्च	२६,००,०००.००	२४,६४,७१५.१६	९४.८
३११७१ पूँजीगत सुधार खर्च सार्वजनिक निर्माण	१०,००,०००.००	८,८८,१८०.००	८८.८२
जम्मा	३७,०६,४८,०००.००	२८,५५,७२,७९९.२२	७७.०५

१४ क्षेत्रगत बजेट र खर्चको स्थिति

स्थानीय तहको एकीकृत, समानुपातिक र दिगो विकासको लागि क्षेत्रगत रुपमा समानुपातिक बजेट विनियोजन गरी खर्च गर्नुपर्ने हुन्छ। यस पालिकाको २०८१।८२ को क्षेत्रगत बजेट र खर्चको स्थिति देहायअनुसार रहेको छ। पुर्वाधार विकास तथा आर्थिक विकासमा कुल खर्चको २७.४७ प्रतिशत मात्र खर्च भएकोले उक्त क्षेत्रमा स्रोत बढाउनुपर्ने देखिन्छ।

क्र.स	क्षेत्र	बजेट	खर्च	\ कुल खर्चको तुलनामा खर्च प्रतिशत
१	आर्थिक विकास	२३३८१	१६५४३	२.४४
२	पूर्वाधार विकास	२२९२९२	१६९७५४	२५.०३
३	सामाजिक विकास	४४२५०९	३६१७५१	५३.३५
४	संस्थागत विकास, सेवा प्रवाह र सुशासन	१९३१२	१०८७१	१.६०
५	अन्य कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	१३९६०६	११९१६४	१७.५७
	जम्मा	**८५४१००**	**६७८०८३**	

१५ **सेवाप्रवाह**

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा १०२ अनुसार स्थानीय तहले आफ्नो अधिकारक्षेत्र भित्रका विषयमा ऐन बनाउन तथा सोको अधिनमा रही आवश्यकता अनुसार नियम, निर्देशिका, कार्यविधि र मापदण्ड बनाई कार्यान्वियनमा ल्याउन सक्ने विभिन्न ४६ कानुन वनाई कार्यान्वियनमा ल्याएकोमा यस वर्ष पालिकाबाट निम्नअनुसार सेवाप्रवाह गरेको विवरण प्राप्तभएको छ :

विवरण	निवेदन दर्ता	सिफारिस भएको संख्या
स्वीकृत घरनक्सा दर्ता पास		
पञ्जिकरणतर्फ		
जन्मदर्ता	१८१०	१८१०
मृत्युदर्ता	४७०	४७०
बसाईसराई दर्ता	२७	२७
विवाह दर्ता	५६३	५६३
सम्बन्धविच्छेद दर्ता	१२	१२
पूर्वाधार विकास सडक निर्माण	**लक्ष्य**	**प्रगति**
कालोपत्रे सडक निर्माण		१२.३कि.मि.
कालोपत्रे सडक मर्मत		
सडक ढलान		१४७६मि.
ग्राभेल सडक निर्माण		७.५८कि.मि
ग्राभेल सडक मर्मत		

उल्लीखित अनुसार नगरपालिकाले आफ्नो क्षेत्रमा निर्माण हुने घरको नक्सा पास गर्ने गरेको देखिएन । कानून वमोजिमको नक्सापास गर्ने प्रकृयाको थालनी गरी घर निर्माणको नियमनमा सुधार हुनुपर्दछ ।

१६ **गत विगतको भुक्तानी**

आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व ऐन,२०७६ को दफा ९(घ) मा बहुवर्षीय खरिद र विशेष परिस्थितिबाट सृजित दायित्वमध्ये आगामी वर्ष भुक्तानी गर्नुपर्ने बाँकी रकम समावेश गरेर बजेट बनाउने व्यवस्था छ। पालिकाले नियमित र चालु प्रकृतिका खर्चको गत

विगतको भुक्तानी दिन बाँकी दायित्व बजेटमा समावेश गरी रु.४ लाख ८ हजार भुक्तानी दिएको छ।ऐनको प्रावधान अनुरुप बहुवर्षीय खरिद र विशेष परिस्थितिबाट सृजित दायित्वमात्र गत विगतको भुक्तानी दिने गरी बजेट निर्माण गर्ने तर्फ पालिकाले ध्यान दिनुपर्दछ।

१७ **न्यायिक समिति**

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ४६ देखि ५३ सम्म अधिकार क्षेत्र तथा न्याय सम्पादन प्रक्रियाको व्यवस्था गरेको छ। समितिमा परेको उजुरीमध्ये मेलमिलाप प्रकृतिका आधारमा विवाद दर्ता भएको ३ महिनाभित्र टुङ्गो लगाउने व्यवस्था छ। न्यायिक समितिमा मेलमिलाप तथा विवाद निरुपणका गत वर्षको वाँकी ६ यो वर्षको १९ समेत २५ मध्ये १८ फस्र्यौट भई ७ उजुरी वाँकी रहेको देखिन्छ। उजुरीहरु तोकिएको समयभित्र टुङ्गो लगाउनुपर्ने देखिन्छ ।

१८ **कानून र सञ्चालन स्थिति :**

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा १०२ अनुसार स्थानीय तहहरुले आफ्नो अधिकारक्षेत्र भित्रका विषयमा ऐन तथा सोको अधिनमा रही नियम निर्देशिका, कार्यविधि र मापदण्ड बनाई कार्यान्वियनमा ल्याउन सक्ने व्यवस्था छ। जसअनुसार स्थानीय तह सञ्चालनको लागि संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयबाट विभिन्न नमूना कानूनहरु बनाई उपलब्ध गराएकोमा यस पालिकाले हालसम्म १० वटा ऐन, ४ वटा नियमावली, ४० कार्यविधि, ४ निर्देशिका, २ मापदण्ड, १ आचारसंहिता, १ निति लगायत ४२ वटा कानुन निर्माण गरी कार्यान्यनमा रहेका छन् ।

१९ **आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली**

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ को दफा ७८ वमोजिम आन्तरिकनियन्त्रण प्रणाली तयार गरी लागु गर्नुपर्ने व्यवस्था छ। संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयले २०७८।१।३ मा आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली तर्जुमा दिग्दर्शन, २०७८ (नमुना सहित) सबै स्थानीय तहहरूलाई तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गर्न परिपत्र गरेको छ । तर पालिकाले त्यस्तो प्रणाली तयार गरी लागु गरेको पाईएन।यस सम्वन्धमा देखिएका केही व्यहोराहरु देहायबमोजिम रहेका छन:

बजेट व्यवस्थापन तर्फ

· स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ को दफा ११ अनुसार आफ्नो क्षेत्र भित्रको आधारभुत तथ्याङ्क सङ्कलन, अभिलेखाङ्कन र व्यवस्थापन गरेको देखिएन,

· आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व नियमावली, २०७७ को अनुसुची ११ बमोजिम स्थानीय तहले एक आर्थिक वर्ष भित्र भएको आर्थिक कारोवारको वार्षिक प्रतिवेदन तयार गरेको देखिएन,

· स्थानीय तहले आफ्नो क्षेत्रमा कार्यान्वयन हुने आयोजनाको विश्लेषण गरी सम्भाव्य आयोजनाको बैङ्क खडा गरेको देखिएन,

· पालिकाले आयोजना वा कार्यक्रम छनौट गर्दा उपभोक्ता समितिको तर्फबाट नगद लागत सहभागिता जुटाई त्यस्ता आयोजनालाई प्राथमिकता दिएको देखिएन,

· वातावरण संरक्षणको एकीकृत दीर्घकालीन योजना तयार गरेको देखिएन,

· शहरीकरण भैरहेका स्थानलाई मध्यनजर राख्दै फोहोरमैला व्यवस्थापन स्थल पहिचान एवं कार्ययोजना तयार गरेको देखिएन,

खरिद व्यवस्थापन तर्फ

· स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ७४(२) अनुसार संघीय सार्वजनिक खरिद ऐनको अधिनमा रही स्थानीय तहले सार्वजनिक खरिद नियमावली तर्जुमा गर्न सक्ने व्यवस्था रहेकोमा सो अनुसार पालिकाले नियमावली तर्जुमा गरेको देखिएन,

· स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा १३ अनुसार न्यूनतम दररेट निर्धारण गर्ने व्यवस्था अनुरुप जिल्ला दरलाई स्वीकृत गरेकोमा स्थानीय स्तरमा सहजै उपलव्ध हुने निर्माण सामाग्री-ढुङ्गा,

वालुवा, गिटी, माटो लगायत सामाग्रीको दर सार्वजनिक निर्माणको खर्चमा मितव्ययी हुने गरी दररेट पुनरावलोकन गरेको देखिएन,

· सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ को नियम ६ अनुसार सार्वजनिक निकायले तोकिएको सीमा भन्दा बढी रकमको खरिद गर्दा तोकिए बमोजिम खरिदको गुरु योजना र वार्षिक खरिद योजना तयार गर्नुपर्नेमा सो अनुसार खरिद गुरुयोजना र वार्षिक खरिद योजना तयार गरेको देखिएन,

· सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ९७(७) वमोजिम सरोकारवाला सहितको सार्वजनिक सामाजिक परीक्षण गर्नुपर्नेमा उपभोक्ता समितिका पदाधिकारी भित्रमात्र यस्तो सुनवाई वा परीक्षण सीमित गरेको अवस्था समेत छ।

· सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ९७ अनुसार यस वर्ष कार्यसम्पन्न भएका आयोजना तथा कार्यक्रमहरु उपभोक्ता समितिलाई हस्तान्तरण गरेको देखिएन,

· सञ्चालित योजनाहरुको उपभोक्ताको योगदान र कार्य सम्पादन लगायतका विषयमा स्पष्ट गरी सरोकारवाला सहितको सार्वजनिक सुनुवाई र सार्वजनिक परीक्षणलाई अनिवार्य गरी कार्यान्वयन गर्नुपर्नेमा सो अनुसार पुर्ण रुपमा लागु गरेको देखिएन,

· स्थानीय तहले उपभोक्ता समिति मार्फत कार्य गराएकोमा निर्माण कार्यमा प्रयोग हुने सामानको गुणस्तर परीक्षण अनिवार्य गरेको देखिएन,

· उपभोक्ता समितिलाई दिएको कामको अनुगमनबाट देखिएको व्यहोरा उल्लेख गरी प्रतिवेदन गर्ने गरेको देखिएन,

· उपभोक्ता समितिबाट सम्झौता बमोजिमको समय, लागत र गुणस्तरमा कार्य सम्पन्न हुन नसकेमा सो को मूल्याङ्कन नगरेको,

· सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम १० अनुसार निर्माण कार्यको लागत अनुमान तयार गर्दा स्टाफ खर्चमा २ प्रतिशत र सानातिना अन्य खर्चमा २ प्रतिशत समावेश गरी तयार गर्नु पर्ने व्यवस्था रहेकोमा ठेक्का अनुसारको कन्टिन्जेन्सी खाता नराखेकोले उल्लेखित अनुसार खर्च भएको पुष्टयाई हुने देखिएन,

शिक्षा तर्फ

· शिक्षा नियमावली, २०५९ को परिच्छेद ३ नियम १६ (झ) मा शिक्षक सेवा आयोगबाट नियुक्ति वा बढुबाको लागी सिफारिस भई आएका शिक्षकलाई नियुक्त गर्ने, सामुदायिक तथा सरकारी विद्यालयमा कार्यरत शिक्षकको विरण अभिलेख अद्याबधिक गरि राख्नुपर्नेमा नियमावलीको व्यवस्था अनुसारका शिक्षकगत अभिलेख तयार गरेको देखिएन

· कार्यक्रम कार्यान्वयन पुस्तिकामा एकीकृत शैक्षिक व्यवस्थापन सूचना प्रणाली (IEMIS) मा प्रविष्ट तथ्याङ्कलाई कक्षागत विद्यार्थीहरुको यथार्थ तथ्याङ्कसँग सत्यापन (भिडान) गराइ शिक्षा अधिकृतबाट प्रमाणित गरी सोका आधारमा विद्यालयहरुलाई अनुदान निकासा दिनुपर्नेमा कक्षागत विद्यार्थीहरुको यथार्थ तथ्याङ्कसँग सत्यापन गर्ने व्यवस्था कार्यान्वयन भएको देखिएन,

· स्थानीय तहले विभिन्न समयमा मातहतमा रहेका विद्यालय अनुगमन गरेकोमा शैक्षिक गुणस्तर सुधार हुने गरी अनुगमन गर्ने मापदण्ड तयार गरी अनुगमन प्रतिवेदन सार्वजनिक गर्ने गरेको देखिएन,

· संस्थागत विद्यालयहरूको दर्ता, नविकरण, शुल्क निर्धारण, अनिवार्य निशुल्क छात्रवृत्ति र अभिलेख व्यवस्थित रहेको देखिएन,

· संस्थागत विद्यालयहरूमा अध्ययनरत विद्यार्थीहरुको तथ्याङ्कIEMIS अद्यावधिक गरेकोछैन।

विविध

· मुल्य अभिवृद्धि कर नियमावली २०५३ को नियम ६ (क) अनुसार ठेक्का सम्झौता र कर भुक्तानीको जानकारी सम्वन्धित आन्तरिक राजस्व कार्यालयलाई आर्थिक वर्षको अन्तमा मात्र दिएको,

· पालिकाले कृषि तथा पशुसँग सम्बन्धित सामग्री, लघुउद्यम विकास सम्बन्धी सामग्री तथा अन्य अनुदान वितरण गर्दा लाभग्राहीको पहिचान खुल्ने गरी नागरिकता नम्बर तथा सम्पर्क नम्बर समावेश नगरी नाममात्र उल्लेख गरी भरपाई गराई वितरण गर्ने गरेको देखियो।

· कार्यालयले उद्देश्य प्राप्तिमा आइपर्ने सम्भावित जोखिमहरु पहिचान गरि निराकरणको प्रयास गरेको अभिलेख नराखेको,

· सुशासन व्यवस्थापन तथा सञ्चालन नियमावली, २०६५ अनुसार नागरिक वडापत्रमा उल्लिखित सेवाहरुको कार्यान्वयन स्थिती अनुगमन गर्न अनुगमन संयन्त्र तय गरेको पाईएन,

· विविध खर्च गर्दा विभिन्न होटलका विल पेश भएता पनि कतिपय खर्चको पुष्टि हुने स्पष्ट उद्देश्य र यथार्थता प्रमाणित हुने प्रमाण संलग्न नगरेको,

· विषयगत क्षेत्रमा सञ्चालन हुने कार्यक्रमको मापदण्ड तयार नगरेको,

· बेरुजु लगतका लागि तयार गरिएको म. ले. प. फाराम ८०१ देखि ८०५ सम्मका फाराम तयार गरी सो अनुरुप बेरुजुको अभिलेख नराखेको,

· संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयको मिति २०७३।१२।२५ को आर्थिक कारोबार तथा खाता सञ्चालन सम्बन्धमा गरीएको परिपत्र बमोजिम पालिकामा समाहित भएका साविक गाउँविकास समितिको नाममा रहेको पेश्की तथा बेरुजुको अभिलेख समायोजन भएको स्थानीय तहमा कायमगरी नियमानुसार असुल फछ्यौट तथा सम्परीक्षण कार्य नगरेको,

· लुम्विनी प्रदेशको स्थानीय निजामती सेवा ऐन, २०८१ को दफा ९ वमोजिम सवै कर्मचारीहरुको कार्य विवरण वनाई लागू गर्नुपर्नेमा नगरेको,

ईन्धन तर्फ

· म. ले. प. फाराम ९०५ बमोजिम सवारी साधन सञ्चालन लगबुक राखेको भएतापनि सवारी साधन अनुरूप प्रयोग खुल्ने गरी अद्यावधिक नभएको,

· जिन्सी मालसामान, मेशिनरी वा सवारी साधन मर्मत गर्नुपर्ने भएमा म. ले. प. फाराम ९१४ बमोजिम मर्मत आदेश स्वीकृत गराएकोमा म. ले. प. फाराम ९१५ बमोजिम मर्मत अभिलेख नराखेको,

· उपरोक्त अनुसार पालिकाको कार्य सञ्चालन तथा व्यवस्थापनलाई नियमित, मितव्ययी र प्रभावकारी बनाउन उल्लेखित व्यहोरा सुधार हुने गरी ऐनले तोकेबमोजिमको आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली बनाई कार्यान्वयन गर्नुपर्दछ ।

२० **आन्तरिक लेखापरीक्षण**

स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा ७७ (२) मा स्थानीय तहले आर्थिक कारोबारको नियमितता, मितव्ययिता, कार्यदक्षता र प्रभावकारीताको आधारमा प्रत्येक चौमासिक समाप्त भएको एक महिना भित्र आन्तरिक लेखापरीक्षण गराउनु पर्ने उल्लेख छ।संघीय तथा प्रदेशको अन्तरसरकारी वित्तीय हस्तान्तरणको आन्तरिक लेखापरीक्षण भए पनि पालिकाको सुत्र अन्तरगतको आर्थिक कारोवारको आन्तरिक लेखापरीक्षण भएको छैन।आन्तरिक लेखापरीक्षण नहुँदा आन्तरिक नियन्त्रण कमजोर हुने भएकोले कानुनमा तोकिए बमोजिम आर्थिक कारोबारको आन्तरिक लेखापरीक्षण गराई आन्तरिक नियन्त्रण प्रणालीलाई प्रभावकारी बनाउने तर्फ ध्यान दिनुपर्दछ।

२१ **जिन्सी ब्यवस्थापन**

आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व नियमावली, २०७७ को नियम ९९ मा सोही नियमावलीको नियम ९४, ९५, ९६ बमोजिम जिन्सी मालसामानको लगत खडा गरी राख्नुपर्ने, सो को निरीक्षण गरी प्रतिवेदन तयार गर्नुपर्ने, प्रतिवेदनमा उल्लेखित सामान

नियम ९९ को उपनियम ४ वमोजिम मर्मत गर्नुपर्नेको हकमा तिन महिना भित्र तथा लिलाम गर्नुपर्नेको हकमा नियम १०६ वमोजिम गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । यस सम्वन्धि व्यहोरा देहायमा उल्लेख छन ।

• कार्यालयले गत विगत वर्षको मौज्दात रहेका र यस वर्ष खरिद भएका सामानहरुको सार्वजनिक सम्पत्ति व्यवस्थापन प्रणाली (PAMS) मा प्रविष्टी गर्नुपर्नेमा विभिन्न शाखागत तथा वडागत रूपमा खरिद भएका जिन्सी सामान दाखिला गरी प्रविष्टी गरेको पाइएन । अनिवार्य रूपमा सार्वजनिक सम्पत्ति व्यवस्थापन प्रणालीमा जिन्सी दाखिला गरी जिन्सी प्रतिवेदन तयार गर्नुपर्दछ।

• पालिकाले एकै किसिमको मालसामानको गत बर्ष खपत भएको परिमाण र चालु बर्षमा खरिद भएको मालसामानको तुलनात्मक विवरण विवरण तयार गरेको छैन ।

• पालिकाले प्रत्येक कार्यकक्षमा रहेका कार्यालय सञ्चालनसँग सम्वन्धित सामानको विवरण यार गरी कार्यकक्षमा टाँस गरेको देखिएन । यस अवस्थामा जिन्सीको संरक्षण तथा सदुपयोग भएकोमा आश्वस्त हुने आधार रहेको नदेखिएकोले यसमा पालिकाको ध्यानाकर्षण हुनुपर्दछ ।

• आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व नियमावली, २०७७ को नियम १०२ अनुसार कार्यालय अन्तर्गतको सरकारी घर, जग्गाको लगत किताव (म.ले.प.फा.नं. ४१७) महालेखापरीक्षकवाट स्वीकृत ढाँचामा राख्नु पर्ने र सो ढाँचामा जग्गा धनी पूर्जा प्राप्त भए नभएको व्यहोरा खुलाइ यस्तो विवरण जिल्ला प्रशासन, कोलेनिका र मन्त्रालयमा पठाउनु पर्ने व्यवस्था गरेकोमा सो अनुसार विवरण तयार गरी सम्बन्धीत निकायहरुमा पठाएको नदेखिएकोले पालिकाले उक्त व्यवस्थाको कार्यान्वियन गर्नुपर्दछ ।

• आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व नियमावली, २०७७ को नियम ९६(२) अनुसार कार्यालयमा मूल्य नखुलेका कुनै सम्पत्ति तथा जिन्सी मालसामान भएमा कार्यालय प्रमुखले नियमावली प्रारम्भ भएको एक वर्ष भित्र मूल्य कायम गरी सम्पत्ति तथा जिन्सी सामानको श्रेस्ता अध्यावधिक गर्नुपर्ने व्यवस्था रहेता पनि यस पालिकामा विगत बर्षदेखि रहेका विभिन्न सवारी साधन तथा प्राप्त भएको जग्गाहरूको मूल्य खुलाई अध्यावधिक गरेको नदेखिएकोले पालिकामा रहेका सवै सम्पत्ति तथा जिन्सीको मूल्याङ्कन गरी गराई जिन्सी अभिलेख अद्यावधिक गरिनु पर्दछ।

२२ **विविध खर्च**

एकीकृत आर्थिक संकेत तथा वर्गीकरण र व्याख्या, २०७४ अनुसार खर्च संकेत नं. २२७११ विविध खर्च शीर्षकबाट बार्षिक कार्यक्रममा स्वीकृत भएका मनोरञ्जन, प्रदर्शन, चियापान र भोजहरु सम्बन्धी खर्च, कार्यालय सुरक्षा सम्बन्धी आवश्यक खर्च, प्रतिनिधि मण्डलको स्वागत खर्च र अतिथि सत्कार खर्च र अन्य कुनै खर्च शीर्षकमा नपरेका नियमानुसार गर्नुपर्ने विविध खर्च भुक्तानी गर्ने व्यवस्था छ । स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ७३(६) बमोजिम बजेट खर्च गर्दा मितव्ययी हुने गरी औचित्यताको आधारमा खर्च गर्नुपर्ने उल्लेख छ । पालिकाको सुत्र (SUTRA) को विवरण अनुसार विविध तथा अतिथि सत्कार खर्चमा पालिकाले कुल रु.५० लाख ७७ हजार खर्च गरेको छ जुन पालिकाको कुल आन्तरिक आय रु.३ करोड २६ लाख १४ हजार को १५.५६ प्रतिशत हुन आउँछ । विविध खर्च अन्तर्गत अधिकाशं खर्च खाजा, खाना, पानी, चिया नास्ता लगायत खाजा खानाको बिल पेश हुने गरेको धेरैको प्रयोजन खरलेको देखिदैन।पालिकाले विविध खर्चमा नियन्त्रण गर्न खर्चको औचित्य पुष्टि हुने प्रमाण कागजात पेश गरि आन्तरिक आयको परिधि भित्र रही खर्चलाई मितव्ययी बनाउनु पर्दछ।

२३ **सूचनाको हक सम्वर्धन तथा संरक्षण**

सूचनाको हक सम्वन्धि ऐन, २०६४, सूचनाको हक सम्वन्धी नियमावली, २०६५वमोजिम नागरिकको सूचनाको हकको सम्बर्द्धन संरक्षण र प्रचलन गर्ने सम्वन्धमा देहायको अवस्थाहरु रहेकोमा सोको कार्यान्वियन अवस्था देहाय वमोजिम रहेको छ

• पालिकाले सूचना अधिकारी तोक्नुपर्ने व्यवस्था वमोजिम सूचना अधिकारी तोकेको पाईयो ।

• पालिकाले आफ्नो सूचनाहरुको बर्गीकरण गर्नुपर्नेमा गरेको पाईएन ।

• सार्वजनिक निकायले तीन तीन महिनामा स्वत: प्रकाशन गर्नुपर्ने विवरण बेभसाईट मार्फत सार्वजनिक गरेको पाईयो ।

• पालिकाको आफ्नो वेभसाईट रहेको तथा सोको नियमित अद्यावधिक गरेको पाईयो ।

• सार्वजनिक निकायले माग गरेको सूचना रउपलब्ध गराएको सूचनाको छुट्टै अभिलेख राखेको छैन ।

अत: कानून वमोजिम सूचनाको हकको सम्बर्द्धन संरक्षण र प्रचलन गर्ने सम्वन्धमा ध्यान पुर्याउनुपर्ने देखिन्छ।

२४ **आर्थिक सहायता**

स्पष्ट मापदण्ड र कार्यविधि तर्जुमा गरी तथा आन्तरिक आयको परिधिभित्र रहेर आर्थिक सहायता वितरण गर्नु पर्दछ। पालिकाले यो वर्ष मापदण्ड र कार्यविधि तयार नगरी विभिन्न संघसंस्था र व्यक्तिहरुलाई रु.१९ लाख २५ हजार आर्थिक सहायता वितरण गरेको छ । वितरित सहायताको औचित्य पुष्ट्याई गरेको छैन । आन्तरिक आयको परिधिभित्र रहि औचपत्यको आधारमा मात्र आर्थिक सहायता वितरण हुनुपर्दछ ।

२५ **दरबन्दी तथा पदपूर्ति**

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ८३ बमोजिम स्थानीय तहको कार्यबोझ, राजस्व क्षमता, खर्चको आकार र स्थानीय आवश्यकता समेतलाई ध्यानमा राखी संगठन तथा व्यवस्थापन सर्वेक्षणका आधारमा स्थानीय तहमा संगठन संरचना कायम हुने व्यवस्था छ। संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयबाट पालिकामा प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत तथा स्वास्थ्य तर्फका समेत ५४ दरबन्दी स्वीकृत रहेकोमा लेखापरीक्षण अवधिसम्म प्रमुख प्रशाकीय अधिकृत सहित २८ जना पदपूर्ती भएको देखिन्छ। लेखापरीक्षणको क्रममा प्राप्त विवरण अनुसार कार्य व्यवस्थापनका दृष्टिकोणले महत्वपूर्ण मानिएका पदहरु समेत विभिन्न २६ पदहरु रिक्त रहेका छन्। पालिकाले रिक्त पदहरु लोकसेवा आयोगमा पदपूर्तिका लागि माग गरेको देखिएन।

२६ **तलवी प्रतिवेदन**

लुम्बीनी प्रदेशको स्थानीय निजामती सेवा ऐन, २०८१ को दफा ७० को उपदफा ४ वमोजिम प्रदेश किताबखाना वा प्रदेश लेखा नियन्त्रकको कार्यालय वा प्रदेश लेखा ईकाईवाट तलवी प्रतिवेदन पारित गराएर मात्र तलब खर्च लेख्नु पर्ने उल्लेख छ |त्यस्तै उपदफा ५ वमोजिम तलबी प्रतिवेदन पारित नगरी तलव भुक्तानी गरेमा भुक्तानी दिने अधिकारीवाट असुल गरिने उल्लेख छ।पालिकाले यो वर्ष तलवी प्रतिवेदन पारित नगराई सङ्घीय सरकारबाट हस्तान्तरित चालु अन्तर्गत स्वास्थ्य तर्फ २४, पालिकाकातर्फ १२ कर्मचारीको रु. २ करोड ४८ लाख ९७ हजार खर्च लेखेको छ । तलबी प्रतिवेदन पारित नगरी खर्च लेख्दा भुक्तानी भएको ग्रेड रकम एकिन गर्ने सक्ने अवस्था रहेको छैन । अत कानून वमोजिम तलबी प्रतिवेदन पारित गराएर तलब भत्ता भुक्तानी गर्नुपर्दछ।

२७ **करार कर्मचारी व्यवस्थापन**

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ८३ मा स्थानीय तहले आफ्नो अधिकार क्षेत्र र कार्यबोझको विश्लेषण गरी व्यवस्थापन सर्वेक्षणको आधारमा स्थायी प्रकृतिको कामको लागि तथा सेवा करारबाट लिईने कर्मचारीको दरबन्दी प्रस्ताव गर्नुपर्ने र अस्थायी दरबन्दी सृजना गर्न नसकिने व्यवस्था रहेको छ।सशर्त तर्फका कार्यक्रम वाहेक पालिकाले विभिन्न पदमा २९ जना कर्मचारी करारमा राखी निजहरुको तलब भत्ता बापत यस वर्ष रु.१ करोड ४ लाख खर्च लेखेको छ। त्यसैगरी स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐनको दफा ८३(८) वमोजिम पालिकाले सवारी चालक, सयश, कार्यालय सहयोगी, प्लम्बर, इलेक्ट्रीसियन, चौकिदार, मालि, बगैँचे लगायतका पदमामात्र करार वाट सेवा लिन सकिने व्यवस्था गरेको छ। पालिकाले माथि उल्लेखित पद वाहेक खर्च व्यहोर्ने श्रोतको सुनिश्चितता नगरी संगठन तथा व्यवस्थापन सर्वेक्षणविना स्वीकृत दरवन्दी बाहिरको सहायक चौथो लगाएतका १८ जना करारमा नियुक्ती गरी यस वर्ष तलब भत्ता बापत रु.६४ लाख ९८ हजार ५३१ भुक्तानी गरेको छ। पालिकाले उक्त पदहरुमा विगत वर्ष देखी कार्यरत रहेको जनाएको छ।यसरी स्वीकृत दरबन्दी वेगरको पदमा करारमा नियुक्ति गरी तलब भत्तामा गरेको खर्च नियमसम्मत नदेखिएको रु

अनियमित भएको	६४,९८,५३१

२८ **प्रोत्साहन भत्ता**

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ को दफा ८६(१) बमोजिम स्थानीय सेवा गठन, सञ्चालन व्यवस्थापन, सेवाका शर्त तथा सुविधा सम्बन्धी आधारभूत सिद्धान्त र मापदण्ड संघीय कानुन बमोजिम हुने, दफा ८६ (२) बमोजिम स्थानीय सेवाको गठन, सञ्चालन तथा व्यवस्थापन सेवाको शर्त तथा सुविधा सम्बन्धी अन्य व्यवस्था स्थानीय तहले बनाएको कानुन बमोजिम हुने व्यवस्था छ ।महाराजगन्ज नगरपालिकाको कार्यसम्पादनमा आधारित कर्मचारी प्रोत्साहन गराउने कार्यविधि,२०७६ बमोजिम रु २९ लाख १३ हजार ४३२ प्रोत्साहन भत्ता खर्च लेखेको छ।जुन यो वर्षको आन्तरिक आय रु.३ करोड २६ लाख १४ हजारको आन्तरिक आयको ८.९३ प्रतिशत हुन आउछ। कार्यविधिले तोकेको प्रकृया पुरा भएको अभिलेख संलग्न गरी आन्तरिक आय तथा कार्यवोझ तथा उपलब्धि समेतलाई विचार गरी भत्ता भुक्तानी गर्नुपर्दछ।

२९ **खाजा खर्च**

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ८६ (२) बमोजिम स्थानीय सेवाको गठन, सञ्चालन तथा सेवाको शर्त तथा सुविधा सम्बन्धी व्यवस्था स्थानीय तहले बनाएको कानुन बमोजिम हुने व्यवस्था छ । पालिकाले प्रोत्साहन भत्ता उपलब्ध गराएकोमा पुन मासिक खाजा खर्च वापत रु.१२५०।० का दरले २२ जना कर्मचारीलाई रु.३ लाख ३० हजार सुविधा भुक्तानी भएको छ । यस्तो प्रकारको सुविधा भुक्तानी गर्दा आन्तरिक आयको परधि भित्र रहि दोहोरो नहुने गरी वितरण हुनुपर्दछ । साथै प्रोत्साहन भत्ता भुक्तानी भएकोमा समेत खाजा खर्च भुक्तानी भएको एकिन गरी असुल हुनुपर्ने रु.

असुल गर्नुपर्ने	३,३०,०००

३० **महाराजगंज खगेन्द्रपुर सडक मर्मत**

३०.१ ठेक्का नं: 10/MM/KPIL/RD/SQ/081-80: महाराजगंज खगेन्द्रपुर सडक मर्मत कार्यका लागि लक्ष्मी कन्स्ट्रक्सन एण्ड ल्याब प्रालिसँग सम्झौताको कवोल रकम रू.१३,७१,७३४.१८ (मूल्यअभिवृद्धि करसहित) स्वीकृत गरी २०८२।३।१५ भित्र कार्य सम्पन्न गर्ने गरी २०८२।२।२१ मा सम्झौता भएकोमा तोकिएको समयमै कार्यसम्पन्न भएको छ। यस सम्बन्धमा देखिएका व्यहोरा निम्नानुसार छन्:

३०.२ ट्याककोटमा वढी भुक्तानीः भौतिक पुर्वाधार तथा यातायात मन्त्रालय अन्तर्गतको सडक विभागले जारी गरेको सडक तथा पुल निर्माण कार्यको स्टण्डर्ड स्पेशिफिकेशन, २०७५ को पेज नं. २१६ को टेवल नं. १३.१० मा रिसिलिङ्ग र प्यचिङ्ग गरिने पुरानो विटुमिनस सडकमा प्रति बर्ग मिटर ०.४० देखि ०.६० लिटर र नयाँ सडकमा प्राइम कोट गरिएको क्षेत्रफलमा प्रतिवर्ग मिटर ०.५० देखि ०.६० लिटर ट्याककोट लाग्ने उल्लेख गरेको छ। पालिकाले सडकको कालोपत्रे गर्ने कार्यका लागि प्रति वर्ग मीटर क्षेत्रफलमा १.१० लिटर ट्याक कोट प्रयोग गरी रकम भुक्तानी गरेको पाइयो। सडक विभागको उपरोक्त नर्म्स प्रति बर्ग मिटर ०.५० लिटरको वढी प्रयोग गरी भुक्तानी भएकोले रकम असुल हुनुपर्ने रु.

विवरण	Surface area	प्रयोग गरेको प्रति वर्गमिटर १.१० लि ले हुने परिमाण	स्पेशिफिकेसन अनुसार प्रति वर्ग मिटर ०.६ लि ले हुने परिमाण	वढी परिमाण	दर (लिटरमा)	वढी भुक्तानी रकम
Providing and applying tack coat with hot bitumen…	८७७.७७	९६५.४३	५२६.६६	४३८.७७	१६०	७०२०३.२०
कूल रकम भ्याटसहित						**७९,३३०**

असुल गर्नुपर्ने	७९,३३०

३१ **सफ्टवेयर जडान**

४९।२०८१।१०।११ सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४ को नियम ३ वमोजिम खरिदको आवश्यकता पहिचान गर्नुपर्ने व्यवस्था रहेको छ त्यस्तै आर्थिक कार्यबिधि तथा वित्तिय उत्तरदायित्व नियमावली, २०७७ को नियम ९५(१) बमोजिम प्राप्त भएको जिन्सी

दाखिला गर्नुपर्ने व्यवस्था छ। पालिकाले बैठक व्यवस्थापन प्रणाली सफ्टवेयर जडान बापत बाइटब्लिस इनोभेसन प्रालिलाई रकम रु.९९,९०० भुक्तानी भएकोमा सोको जिन्सी दाखिला तथा प्रयोग भएको समेत देखिएन। सफ्टवेयर पालिकामा दाखिला नभएको तथा प्रयोगसमेत नभएकोले उक्त रकम असुल तथा दाखिला गर्नुपर्ने रु.

असुल गर्नुपर्ने	९९,९००

३२ **कार्यसम्पन्न नभएको**

खरिद सम्झौताको विशेष सर्त तथा कार्यतालिका वमोजिम निर्माण कार्यसम्पन्न गर्नुपर्दछ। नगरपालिका अन्तर्गतका निम्नअनुसारका सघीय सरकारबाट हस्तान्तरित कार्यक्रमका ठेक्का आर्थिक वर्ष २०८१।८२ मा सम्झौता भई कार्यसम्पन्न गर्ने अवधि २०८२। आषाढ मसान्त सम्म रहेकोमा तोकिएको समयमा सम्पन्न भएको पाइएन। उक्त ठेक्का खरिद सम्झौता तथा खरिद कानून वमोजिम फरफारक गर्नुपर्दछ

क्र.सं.	ठेक्का नं	निर्माण कार्य	निर्माण व्यवसायी	वित्तिय प्रगती	भौतिक प्रगती
१	1/KPIL/MM/BDG/W/080/082	श्रीफलहरी बाबा बहुमुखी क्याम्पस १२ कोठे भवन निर्माण	प्रथम इन्जिनियरिङ्ग कन्स्ट्रक्सन एण्ड सप्लायर्स प्रालि	८८ %	९०%
२	6/KPIL/MM/BDG/W/2081/082	श्रीशिव प्रताप माध्यमिक विद्यालयमा भवन निर्माण	भू शंकर कन्स्ट्रक्सन प्रालि	६८%	६९%
३	07/KPIL/MM/BDG/W/2081/082	बरईपुरस्वास्थ्य चौकीको बाउन्ड्रिवाल निर्माण वडा नं	जे. पी. गंगा कन्स्ट्रक्सन एण्ड सप्लायर्स प्रालि	५९%	८०%

३३ **संघीय सञ्चितकोष फिर्ता गर्नुपर्ने**

आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व नियमावली २०७७ को नियम ४५ अनुसार सङ्घीय सञ्चित कोषबाट स्थानीय तहमा भएको वित्तीय हस्तान्तरणको रकम मध्ये सम्बन्धित आर्थिक वर्ष भित्र खर्च नभई बाँकी रहेको शसर्त, विशेष र समपूरक अनुदान स्थानीय तहले एकमहिना भित्र सङ्घीय सञ्चित कोषमा फिर्ता गर्नुपर्ने व्यवस्था छ ।नगरपालिकाले संघीय सरकारबाट हस्तान्तरित कार्यक्रमको राष्ट्रपति शैक्षिक सुधार कार्यक्रम अन्तर्गत निम्न विद्यालयहरुको पेस्की फस्योँट गर्दा बचत रकम संघीय सरकारलाई फिर्ता गर्नुपर्नेमा नगरपालिकाको राजस्व खातामा दाखिला गरेको छ। उक्त रकम संघीय संघीय संचितकोष फिर्ता गरेको प्रमाण पेस गर्नुपर्ने रु.

क्र.सं.	विद्यालयको नाम	पेस्की फस्यौंट रकम	फिर्ता रकम
१	श्री जनता माध्यमिक विद्यालय	१३,०४,७४०	१,६३,४११.४२
२	श्री राष्ट्रिय माध्यमिक विद्यालय कजरहवा	२५,४४,४३७.२८	१,४१,९७२.२३
जम्मा			**३,०५,३८३.६५**

असुल गर्नुपर्ने	३,०५,३८३.६५

३४ **शान्तिनगर जीतपुर दक्षिण कन्चनिया पुल हुँदै हुलाकी सडकसम्म कालोपत्रे**

३४.१ ठेक्का नं: 2/MM/KPIL/RD/W/080-81: शान्तिनगर जीतपुर दक्षिण कन्चनिया पुल हुँदै हुलाकी सडकसम्म कालोपत्रे कार्यका लागि लिनियर इन्जिनियरिङ्ग एण्ड कन्स्ट्रक्सन प्रालिकको कवोल रकम रू.४,१०,११,२४९.८८ (मूल्यअभिवृद्धि करसहित) स्वीकृत भई २०८२।३।१५ भित्र कार्य सम्पन्न गर्ने गरी २०८०।११।२१ मा सम्झौता भएकोमा तोकिएको समयमै कार्यसम्पन्न भएको छ। यस सम्बन्धमा देखिएका व्यहोरा निम्नानुसार छन्:

३४.२ वढी भुक्तानीः भौतिक पुर्वाधार तथा यातायात मन्त्रालय अन्तर्गतको सडक विभागले जारी गरेको सडक तथा पुल निर्माण कार्यको स्टण्डर्ड स्पेशिफिकेशन, २०७५ को पेज नं. २१६ को टेवल नं. १३.१० मा रिसिलिङ्ग र प्यचिङ्ग गरिने पुरानो विटुमिनस सडकमा प्रति

बर्ग मिटर ०.४० देखि ०.६० लिटर र नयाँ सडकमा प्राइम कोट गरिएको क्षेत्रफलमा प्रतिवर्ग मिटर ०.५० देखि ०.६० लिटर ट्याककोट लाग्ने उल्लेख गरेको छ। पालिकाले सडकको कालोपत्रे कार्यका लागि विटुमिन तथा प्राइम कोट क्षेत्रफलमा ०.८० लिटर ट्याक कोट प्रति वर्ग मीटरमा नापी गरी भुक्तानी गरेको छ। सडक विभागको उपरोक्त नर्म्स भन्दा प्रति बर्ग मिटर ०.२० लिटरको वढी प्रयोग गरी भुक्तानी भएको रकम असुल हुनुपर्ने रु.

विवरण	**Surface area**	**प्रयोग तथा नापी परिमाण**	**स्पेशिफिकेशनले तोकेको ०.६ अनुसार परिमाण**	**फरक परिमाण**	**दर (लिटरमा)**	**वढी भुक्तानी रकम**
Providing and applying tack coat with hot bitumen…	१११११८.२२	८८९४.५८	६६७०.९३	२२२३.६५	११९.३३	२६५३४८.१५
कूल रकम भ्याटसहित						**२,९९,८४४**

असुल गर्नुपर्ने	२,९९,८४४

३५ **शिवभारी बार्डर सडक देखि मुजहना अल्गी हर्दौना सडक स्तरोन्नती**

३५.१ ठेक्का नं: 1/MM/KPIL/RD/W/079-80: वडा नं ०९ शिवभारी बार्डर सडक देखि मुजहना अल्गी हर्दौना सडक स्तरोन्नती क्रमागत कार्यका लागि सदाशिव इन्फ्रा प्रालिसँगको कवोल रकम रू.९,४५,९४,३५०.९९ (मूल्यअभिवृद्धि करसहित) स्वीकृत भई २०८१।९।३० भित्र कार्य सम्पन्न गर्ने गरी २०७९।७।२९ मा सम्झौता भएकोमा तोकिएको समयमै कार्यसम्पन्न भएको छ। यस सम्बन्धमा देखिएका व्यहोरा निम्नानुसार छन्:

३५.२ ट्याककोटमा वढी भुक्तानीः भौतिक पुर्वाधार तथा यातायात मन्त्रालय अन्तर्गतको सडक विभागले जारी गरेको सडक तथा पुल निर्माण कार्यको स्टण्डर्ड स्पेशिफिकेशन, २०७५ को पेज नं. २१६ को टेवल नं. १३.१० मा रिसिलिङ्ग र प्यचिङ्ग गरिने पुरानो विटुमिनस सडकमा प्रति बर्ग मिटर ०.४० देखि ०.६० लिटर र नयाँ सडकमा प्राइम कोट गरिएको क्षेत्रफलमा प्रतिवर्ग मिटर ०.५० देखि ०.६० लिटर ट्याककोट लाग्ने उल्लेख गरेको छ। पालिकाले उल्लिखित सडकको कालोपत्रे गर्ने कार्यका लागि प्रति वर्ग मीटर ०.९० लिटर ट्याक कोट खर्च लेखि भुक्तानी गर्ने गरेको पाइयो। सडक विभागको नर्म्स भन्दा निम्नानुसार प्रति बर्ग मिटर ०.३० लिटरको वढी प्रयोग गरी भुक्तानी भएको रकम असुल हुनुपर्ने रु.

विवरण	**Surface area**	**प्रति वर्गमिटर ०.९० लि अनुसार हुने परिमाण**	**स्पेशिफिकेशनले ०.६ अनुसार हुने परिमाण**	**फरक परिमाण**	**दर (लिटरमा)**	**वढी भुक्तानी रकम**
Providing and applying tack coat with hot bitumen…	३१३११.५३	२८१८०.३७	१८७८६.९१	९३९३.४५	१४०	१३१५०८३.२८
कूल रकम भ्याटसहित						**१४,८६,०४५**

असुल गर्नुपर्ने	१४,८६,०४५

३६ **औरहवा बलरमवापुर तकदीरपुर सडक मर्मत**

३६.१ ठेक्का नं: 7/MM/KPIL/RD/W/080-81: औरहवा बलरमवापुर तकदीरपुर सडक मर्मत कार्यका लागि लक्ष्मी कन्स्ट्रक्सन एण्ड ल्याब प्रालिको रू.४४,७१,८५१.३३ (मूल्यअभिवृद्धि करसहित) कवोल रकम स्वीकृत गरी २०८१।८।१३ भित्र कार्य सम्पन्न गर्ने गरी २०८१।४।६ मा सम्झौता भएकोमा तोकिएको समयमै कार्यसम्पन्न भएको छ। यस सम्बन्धमा देखिएका व्यहोरा निम्नानुसार छन्:

३६.२

ट्याककोटमा वढी भुक्तानीः भौतिक पुर्वाधार तथा यातायात मन्त्रालय अन्तर्गतको सडक विभागले जारी गरेको सडक तथा पुल निर्माण कार्यको स्टण्डर्ड स्पेशिफिकेशन, २०७५ को पेज नं. २१६ को टेवल नं. १३.१० मा रिसिलिङ्ग र प्यचिङ्ग गरिने पुरानो विटुमिनस सडकमा प्रति बर्ग मिटर ०.४० देखि ०.६० लिटर र नयाँ सडकमा प्राइम कोट गरिएको क्षेत्रफलमा प्रतिवर्ग मिटर ०.५० देखि ०.६० लिटर ट्याककोट लाग्ने उल्लेख गरेको छ। पालिकाले सडकको कालोपत्रे कार्यमा प्रति वर्ग मीटर क्षेत्रफलमा १.१० लिटर ट्याक कोट खर्च लेखि भुक्तानी गर्ने गरेको पाइयो। सडक विभागको उपरोक्त नर्म्स विपरित प्रति बर्ग मिटर ०.५० लिटरको दरले निम्नानुसार नापी गरी भुक्तानी दिएकोले उक्त रकम असुल हुनुपर्ने रु.

विवरण	**Surface area**	**प्रति वर्गमिटर १.१० लिले हुने परिमाण**	**स्पेशिफिकेशनले ०.६ अनुसार हुने परिमाण**	**वढी परिमाण**	**दर (लिटरमा)**	**वढी भुक्तानी रकम**
Providing and applying tack coat with hot bitumen…	३९४०.४३	४३३४.४७	२३६४.२५	१९७०.२२	१००	१९७०२२
कूल रकम भ्याटसहित						**२,२२,६३५**

असुल गर्नुपर्ने	२,२२,६३५

३७ **पेश्की बाँकी**

आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व नियमावली, २०७७ को नियम ५० मा पेश्की दिईएको रकम तोकिएको म्याद भित्र फर्स्यौट गर्नु गराउनु पेश्की लिने दिने दुवै थरिको कर्तव्य हुने उल्लेख छ ।पालिकाले निम्न संस्थालाई दिएको गत वर्ष दिएको पेश्की आर्थिक वर्षको अन्त्यसम्म फर्स्यौट नभई रु.१६ लाख ५४ हजार ७४ फर्स्यौट गर्न बाँकी रहेकोले उक्त पेश्की नियमानुसार फर्स्यौट गर्नुपर्ने देखिन्छ ।

क्र.सं.	**पेश्की लिएको मिति**	**पेश्कीको विवरण**	**पेश्की लिने ब्यक्ती, फर्म वा कम्पनीको नाम**	**गत वर्षको**	
				फछ्यौंटको अन्तिम म्याद	**म्याद नाघेको**
१	०४/०१/२०८१	जेष्ठ नागरिक परिचयपत्र वितरण कार्यक्रम संचालन	बिन्दबासिनी चौधरी	२०८२/०३/३२	५०,०००.००
१	०४/०१/२०८१	जनता मा.वि.हरदौनाको २ कोठे भवन निर्माण	श्री जनता माध्यमिक विधालय	२०८२/०३/३२	१३,०४,७४०.००
२	०४/०१/२०८१	कार्यक्रम खर्च	कजरहवा स्वास्थय चौकी	२०८२/०३/३२	१,००,०००.००
३	०४/०१/२०८१	स्थानिय तह तर्फ मातृ तथा नवशिशु कार्यक्रम अन्तर्गत आमा सुरक्षा, गर्भवती उत्प्रेरणा सेवा, रक्तसंचार, न्यानो झोला, निशुल्क गर्भपतन र नवजात शिशुको निशुल्क उपचार कार्यक्रम	प्रा.स्वा.केन्द्र महाराजगन्ज	२०८२/०३/३२	२,००,०००.००
			जम्मा		१६,५४,७४०.००

३८ **निर्माण व्यवसायीको पेश्की**

सार्वजिनक खरिद नियमावली२०६४ को नियम ११३ तथा खरिद सम्झौताको सर्त वमोजिम दिएको पेश्की सम्झौतामा उल्येख भए वमोजिम फर्स्यौट गर्नुपर्दछ। पालिकाले गत वर्ष समेत निम्नानुसार कार्यक्रमको लागि रु.२ करोड ३ लाख ३४ हजार पेश्की दिएको छ । उक्त पेश्की आर्थिक वर्षको अन्तसम्म म्याद ननाघेतापनि सोको अभिलेख व्यवस्थित गरी खरिद सम्झौता तथा खरिद कानून वमोजिम पेश्की फर्स्यौट गर्नुपर्दछ ।

क्र.सं.	पेश्की लिएको मिति	पेश्कीको विवरण	पेश्की लिने ब्यक्ती, फर्म वा कम्पनीको नाम	गत वर्षको	
				फछ्र्यौटको अन्तिम म्याद	म्याद नाघेको
१	०४/०१/२०८१	सडक तथा पूल निर्माण	ग्रीन पीस बिल्डर्स प्रा.लि.	२०८२/०३/३२	४९,२०,०००.००
२	०४/०१/२०८१	वडा नं ९ शिवभारी वडर सडक देखी मुजहना मुजहनी अल्गा हरदौना सडक स्तरोन्नती वडा नं ९ र १०	ग्रीन पीस बिल्डर्स प्रा.लि.	२०८२/०३/३२	३२,८०,०००.००
३	०४/०१/२०८१	हुलाकी सडक देखि इटरोलसम्म सडक स्तरोन्नती कालोपत्रे	लिनियर इन्जिनियरीङ्ग एण्ड कन्सट्रक्सन प्रा.लि.	२०८२/०३/३२	१८,७५,०००.००
४	०४/०१/२०८१	सान्तिनगर जीतपुर दक्षिण कन्चनिया पुल हुँदै हुलाकी सडकसम्म कालोपत्रे	लिनियर इन्जिनियरीङ्ग एण्ड कन्सट्रक्सन प्रा.लि.	२०८२/०३/३२	२५,००,०००.००
५	०४/०१/२०८१	सोनवर्षा मुल सडक देखि कठौतिया सम्मा सडक स्तरोन्नती (बहु वर्षिय)	कृति कन्स्ट्रक्सन	२०८२/०३/३२	११,८४,०००.००
६	०४/०१/२०८१	शान्तिनगर जितपुर दक्षिण कन्चनियापुल हुदै हुलाकी सडक सम्म सडक कालोपात्रे (बहुबर्षिय)	लिनियर इन्जिनियरीङ्ग एण्ड कन्सट्रक्सन प्रा.लि.	२०८२/०३/३२	६,२५,०००.००
७	०४/०१/२०८१	हुलाकी सडक देखि इटरोल सम्म सडक स्तरोन्नती कालोपात्रे (बहुबर्षिय)	लिनियर इन्जिनियरीङ्ग एण्ड कन्सट्रक्सन प्रा.लि.	२०८२/०३/३२	१५,७५,०००.००
८	१०/२२/२०८१	सडक तथा पूल निर्माण	लिनियर इन्जिनियरीङ्ग एण्ड कन्सट्रक्सन प्रा.लि.	११/२७/२०८१	२५,००,०००.००
९	१०/२२/२०८१	सडक तथा पूल निर्माण	लिनियर इन्जिनियरीङ्ग एण्ड कन्सट्रक्सन प्रा.लि.	११/२७/२०८१	१८,७५,०००.००
			जम्मा		२,०३,३४,०००.००

३९ **प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम**

स्थानीय तहमा सूचीकृत बेरोजगार व्यक्तिलाई न्यूनतम रोजगारी प्रत्याभूत गराउन एवम् सामूदायिक पूर्वाधारहरुको विकास मार्फत नागरिकको जीवनयापनमा सुधार ल्याउने उद्देश्यले स्थानीयतहभित्र प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम सञ्चालनमा रहेको छ । प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम संचालन निर्देशिका, २०७५ को दफा २(१) बमोजिम नगरपालिकाले बेरोजगारको तथ्याङ्क अद्यावधिक गरेर, सुचीमा समावेश भएकाहरुलाई प्राथमिकिकरण गरी प्राथमिकता क्रम अनुसार, कामका लागि रोजगार कार्यक्रममा संलग्न गराई रोजगारी दिनुपर्ने व्यवस्था रहेकोछ। यस कार्यक्रम अन्तर्गत स्थानीय तहभित्रका वडाहरुमा गोरेटो वाटो, मोटर बाटो सफाई, फलफूल खोतीका (एभोकाडो, सुन्तला, आँप, सिलटिमुर, किवि आदी) लागि खाडल खन्ने कार्य गरेको कार्य लगायतका कार्यक्रम सञ्चालन गरी यस वर्ष ५४ जनालाई रोजगारी उपलव्ध गराई रु.५१ लाख ८८ हजार खर्च गरेको छ । लक्षित वर्गलाई ६९ दिनसम्म रोजगारी उपलब्ध गराई श्रमिक ज्याला, प्रशासनिक र कार्यक्रम खर्च समेत खर्च लेखेका छन् । उक्त खर्चवाट लक्षित वर्गमा अल्पकालीन रोजगारी सृजना भए तापनि कामको दीगोपना तथा दीर्घकालीन रोजगारी सृर्जना भएको देखिंदैन ।यसमा सुधार हुनुपर्दछ ।

४० **पन्ध्रवेड अस्पताल भवननिर्माण**

ठे.नं. ८/७८-७९ पन्ध्र वेड अस्पताल भवन निर्माणको लागि लागत अनुमान रु.२१ करोड ४९ लाख ५५ हजार (मू.अ.कर सहित) अनुमान गरी बोलपत्रद्धारा निर्माण व्यवसायी कुमार रोयल जे भीको कवोल अंक रु.१५ करोड ४६ लाख ५५ हजार (मू.अ.कर सहित) स्वीकृत गरी २०८०।१२।२३ भित्र कार्य सम्पन्न गर्नेगरी २०७८ चैत्र २४ मा सम्झौता भएको थियो।निर्माण कार्य सम्पन्न हुन नसकेकोमा २०८१।९।३१ सम्म म्याद थप भएको देखिन्छ।निर्माण कार्यमा गत वर्ष सम्मको रु.११ करोड ६ लाख २२ हजार तथा यो वर्षको रु.७ करोड २८ लाख ६५ हजार (पेश्की फस्र्यौट सहित) कुल रु.१८ करोड ४८ लाख ६४ हजार भुक्तानी भएको छ । निर्माणको लागि सुरु लागत अनुमान रु.२१ करोड ४९ लाख ५५ हजार (मू.अ.कर सहित) र सम्झौता अंक रु.१५ करोड ४६ लाख ५५ हजार (मू.अ.कर सहित) स्वीकृत गरी खरिद सम्झौता भएकोमा लागत अनुमान रु.२५ करोड २३ लाख ७४ हजार (१७.४) तथा खरिद सम्झौता रकम

रु.१८ करोड ४१ लाख ८९ हजार (१९.०७) को भेरियसन कार्यपालिकावाट २०८०।६।१२ को निर्णयवाट स्वीकृत भएकोमा सभावाट समेत स्वीकृत भएकोछ। भेरियसन मध्ये टायल, मार्वल तथा लिफ्टको नयाँ आईटम थप भएको छ । सुरु सम्झौता २८.०५ प्रतिशत घटी ठेक्का व्यवस्था भएकोमा भेरियसन पछि २७ प्रतिशत घटी कायम भएको छ ।

निर्माण सम्पन्न भवनको उद्देश्य वमोजिम उपयोग हुनुपर्दछ।अस्पताल निर्माण कार्यसम्पन्न भएकोमा उक्त अस्पताल उपयोगमा आएको देखिएन ।स्थगत निरीक्षणको क्रममा अस्पताल भवनको संञ्चालनको लागि केही अस्पतालका सामाग्री खरिद गरी राखेको देखियो । निर्माण सम्पन्न भवनमा उपकरण जनशक्ति लगाएत व्यवस्थापन गरी उद्देश्य वमोजिम सेवा प्रवाह गर्नेतर्फ ध्यान दिनुपर्दछ ।

४१ हुलाकी सडक देखि इटरोल सम्म सडक स्तरोन्नती कालोपत्रे

४१.१ ठेक्का नं: 3/MM/KPIL/RD/W/080-81: हुलाकी सडक देखि इटरोल सम्म सडक स्तरोन्नती कालोपत्रे कार्यका लागि लिनियर इन्जिनियरिङ्ग एण्ड कन्स्ट्रक्सन प्रालिको कवोल रकम रू.४,११,१५,१६४.१७ (मूल्यअभिवृद्धि करसहित) सवीकृत भई २०८२।११।३ भित्र कार्य सम्पन्न गर्ने गरी २०८०।११।४ मा सम्झौता भएकोमा तोकिएको समयमै कार्यसम्पन्न भएको छ। यस सम्बन्धमा देखिएका व्यहोरा निम्नानुसार छन्:

४१.२ **ट्याककोटमा वढी भुक्तानीः** भौतिक पुर्वाधार तथा यातायात मन्त्रालय अन्तर्गतको सडक विभागले जारी गरेको सडक तथा पुल निर्माण कार्यको स्टण्डर्ड स्पेशिफिकेशन, २०७५ को पेज नं. २१६ को टेवल नं. १३.१० मा रिसिलिङ्ग र प्यचिङ्ग गरिने पुरानो विटुमिनस सडकमा प्रति बर्ग मिटर ०.४० देखि ०.६० लिटर र नयाँ सडकमा प्राइम कोट गरिएको क्षेत्रफलमा प्रतिवर्ग मिटर ०.५० देखि ०.६० लिटर ट्याककोट लाग्ने उल्लेख गरेको छ।पालिकाले निर्माण कार्य गराएको नयाँ सडकको कालोपत्रे गर्ने कार्यका लागि प्रति वर्ग मीटर क्षेत्रफलमा ०.८० लिटर ट्याक कोट खर्च लेखि भुक्तानी गर्ने गरेको पाइयो।सडक विभागको उपरोक्त नर्म्स अनुसार विटुमिन तथा प्राइमकोट खपतको ०.५ देखि ०.६ लिटर मात्र ट्याककोटको खर्च लाग्ने र सोही बमोजिम मात्र खर्च लेख्नु पर्नेमा आयोजनाले ०.८० लिटर खर्च लेखेकोले बढी खर्च लेखेको प्रति बर्ग मिटर ०.२० लिटरको रकम असुल हुनुपर्ने रु.

विवरण	Surface area	स्पेशिफिकेशनले तोकेकोभन्दा वढी दिएको दर ०.८० अनुसार परिमाण	स्पेशिफिकेशनले तोकेको माथिल्लो दर ०.६ अनुसार परिमाण	फरक स्पेक अनुसार परिमाण	दर (लिटरमा)	वढी भुक्तानी रकम
Providing and applying tack coat with hot bitumen…	११३७५.८०	९१००.६४	६८२५.४८	२२७५.१६	१११	२५२५४२.७६
कूल रकम भ्याटसहित						**२,८५,३७४**

असुल गर्नुपर्ने	२,८५,३७४

४१.३ **असफाल्टको उचाईः** यस निर्माण कार्यको लागि असफाल्टको मोटाई ५ से.मि. कायम गरी लागत अनुमान गरिएकोमा अन्तिम बील भुक्तानी गर्दा ल्याब प्रतिवेदनलाई आधार मानेर तयार भएको नापि किताबमा ६ से.मि. मोटाई कायम गरी बील भुक्तानी हुन गएको छ। सडक तथा पुल निर्माण कार्यको स्टण्डर्ड स्पेशिफिकेशन, २०७५ मा उल्लेख भए अनुसार असफाल्टको मोटाई फरक पारी बढी भुक्तानी भएको रकम रु.२३,१५,४८५.६८ पालिकाले आर्थिक वर्ष भित्रै यकिन गरी २०८२।५।२९ मा दाखिला गरेको छ। पालिकाले आगामी दिनमा तोकिएको नर्म्सभित्रै रकम भुक्तानी गर्नुपर्दछ।

४२ दोहोरो वैठक भत्ता

आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व नियमावली, २०७७ को दफा ३९(१०) मा सरकारी रकम खर्च गर्दा त्यस्तो खर्च पुष्टि गर्ने विल, भरपाई, प्रमाण कागजात संलग्न गर्नुपर्ने र संलग्न कागजात अनुसार भुक्तानी दिन रित पुगे नपुगेको जाँच गर्नुपर्ने उल्लेख छ । पालिकाले मेडिकल अधिकृत पदको छनौटका लागि मिति २०८१/८/१३ गते विहान ८ बजेको माइन्यूट राखी गो.भौ. नं

१६१/२०८१/०८/१९ र १६३/२०८१/०८/२० बाट निम्न कर्मचारीलाई दोहोरो वैठक भत्ता भुक्तानी गरेकोले उक्त बढी भुक्तानी रकम असूल गर्नुपर्ने रु.

क्र. सं.	नाम र पद	भत्ता रकम (करकट्टी बाहेक)
१	रविन्द्र प्रसाद चौधरी (प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत)	१०२०
२	निरञ्जन पौडेल (प्रशासन शाखा प्रमुख)	१०२०
३	कृष्ण बहादुर भण्डारी (स.ले.पा)	१०२०
	जम्मा	३०६०

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८२-११-२५** को निर्णयले रू **१,०२०** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८२-११-२५** को निर्णयले रू **१,०२०** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८२-११-२५** को निर्णयले रू **१,०२०** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

असुल गर्नुपर्ने	३,०६०

४३ **विल भरपाई नभएको**

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८२-११-२५** को निर्णयले रू **१७,०००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८२-११-२५** को निर्णयले रू **१७,०००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८२-११-२५** को निर्णयले रू **१७,०००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८२-११-२५** को निर्णयले रू **१७,०००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८२-११-२५** को निर्णयले रू **१७,०००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

असुल गर्नुपर्ने	०

४४ **बढी भुक्तानी**

आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व नियमावली, २०७७ को दफा ३९(१०) मा सरकारी रकम खर्च गर्दा त्यस्तो खर्च पुष्टि गर्ने विल, भरपाई, प्रमाण कागजात संलग्न गर्नुपर्ने र संलग्न कागजात अनुसार भुक्तानी दिन रित पुगे नपुगेको जाँच गर्नुपर्ने उल्लेख छ । पालिकाले प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत रविन्द्र प्रसाद चौधरीलाई सेवा प्रदायक संस्था छनौटको मूल्याङ्कन समितिको बैठक भत्ता बापत २०८१ माघ २०,२४,२७,२८ मा बैठक भत्ता बापत ३६६/२०८१/१०/२८ बाट रु.६,०००।० भुक्तानी गरेको छ भने ४१३/२०८१/११/२९ बाट २०८१/१०/२३- २०८१/१०/२७ र २०८१/११/१७- २०८१/११/१९ सम्म दैनिक भ्रमण खर्च अन्तर्गत

दाङ जिल्लामा गएको रु.१८,८००।० भुक्तानी गरेको छ। साथै विभिन्न योजनाहरुको अनुगमनमा सहभागी वापत भनी २०८१/१०/२२, २३, २४ को समेत रु.१,०००।० का दरले रकम भुक्तानी गरेको छ।२०८१ माघ २३ गतेको दोहोरो रकम रु.१,०००।० र माघ २४ गतेको तेहोरो रकम रु.२,५००।० गरी रु.२,९७५।० (करकट्टी सहित) असूल गर्नुपर्ने रु.

असुल गर्नुपर्ने	२,९७५

४५ **अनुदान**

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा २४ मा स्थानीय तहले उपयोगिता सिर्जना हुने गरी अधिकतम प्रतिफल दिने कार्यक्रम छनौट गरी कार्यान्वयन गर्नुपर्ने व्यवस्था छ। यस्ता कार्यक्रम संघका साथै प्रदेश तथा स्थानीय तह मार्फत तिनका समेत स्रोत साधनको सम्लग्नतामा सञ्चालन गर्न विभिन्न नीति कार्यविधी तथा निर्देशिका नेपाल सरकार, प्रदेश सरकार र स्थानीय तहबाट समेत तर्जुमा भएको देखिन्छ। पालिकाले यो वर्ष निम्नानुसारको विभिन्न कार्यक्रम संचालन वापत रु.४ लाख ४९ हजार ७०३ अनुदान दिएको छ। यस्ता खर्चको अनुगमन प्रतिवेदन तथा लेखापरीक्षण प्रतिवेदन प्राप्त गरी पारदर्शिता र जवाफदेहिता प्रवर्धनको लागी यसरी अनुदान प्राप्त गर्नेको नाम, ठेगाना र अनुदानको किसिम तथा रकम वेभसाइटबाट सार्वजनिकरण गर्नु गराउनुपर्नेमा गरेको देखिएन ।यसरी अनुदान वितरण अधिकतम प्रतिफल प्राप्त हुनेक्षेत्रमा उपलब्ध गराउनुपर्ने तथा सोको सार्वजनिकरण गर्नुपर्ने तथा खर्चको अनुगमन प्रतिवेदन तथा लेखापरीक्षण प्रतिवेदन पेश हुनुपर्ने देखिन्छ ।

संस्थाको नाम	प्रयोजन/ कार्यक्रम	रकम
नेपाल रेडक्रस संस्था	रक्तदान कार्यक्रम	५००००
साथी	साथी संस्थालाई सहयोग	१०००००
कपिलवस्तु बहिरा संघ		१०००००
नेपाल बाल संगठन	बाल सरक्षण	१०००००
कपिलवस्तु सर्पदंश उपचार केन्द्र		९९७०३
	जम्मा	४४९७०३

४६ **सफ्टवेयर खरिद**

१६।०८०।५।१७ सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४ को नियम ३ वमोजिम खरिदको आवश्यकता पहिचान गर्नुपर्ने व्यवस्था रहेको छ।त्यस्तै आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तिय उत्तरदायित्व नियमावली २०७७ को नियम ९५ वमोजिम प्राप्त भएको जिन्सी सम्पत्ति मूल्य खुलाई आम्दानी वाँध्नुपर्ने व्यवस्था रहेको छ । कार्यालयले डिल मेकर्स कम्पनी प्रा.ली.वाट मुद्दा मामिला साफ्टवेयर खरिद गरी रु.२,९६,६२५। भुक्तानी भएकोमा जिन्सी आम्दानी नवाँधेको तथा प्रयोगमा आएको देखिएन । उक्त सफ्टवेयर हाल प्रयोगमा नरहेको तथा सोको उपयोगको सुनिश्चित नभएकोले अनियमित देखिएको रु.

सफ्टवेयरको नाम	प्रयोजन	रकम
डिल मेकर्स कम्पनी प्रा.ली.	मुद्दा मामिला साफ्टवेयर	२९६६२५

अनियमित भएको	२,९६,६२५

४७ **छप्परमुक्त कार्यक्रम**

छप्परमुक्त कार्यक्रम अन्तर्गत घर निर्माणका लागि यस पालिकाले बजेटमा समावेश गरी निर्माण कार्य सञ्चालन गरेको छ। यस कार्यका लागि बोलपत्रबाट रु.४०,२०,१५९.६५ निर्माण साम्रगी खरिद गरेर निर्माणको कार्यको लागि उपभोक्ता समिति गठन गरी रु.१९,४९,८०९.६० भुक्तानी गरेको छ। पालिका अन्तर्गत संघीय सरकारबाट सुरक्षित नागरिक आवास कार्यक्रम सञ्चालनको उद्देश्य र यस कार्यक्रमको उद्देश्य समान रहेको छ। जसकारण पालिकाले लाभग्राहीहरुलाई दोहोरो नपर्ने यकिन गरी कार्यक्रम सञ्चालन गर्नुपर्दछ।

यस आर्थिक वर्षमा ४७ घरघुरीको छप्परमुक्त कार्यक्रम सम्पन्न भएको देखियो।स्पष्ट मापदण्ड वनाई संघीय सरकारद्धारा सञ्चालित योजनासँग दोहोरो नपर्ने गरी सञ्चालन गर्नुपर्दछ।

४८ सुरक्षित नागरिक आवास

सुरक्षित नागरिक आवास कार्यान्वयन कार्यविधि, २०७५ को बुंदा ७ मा अनुदान प्राप्त गर्ने लाभग्राहीले आवास निर्माण सम्पन्न गरेपछि सम्वन्धित स्थानीय तहको प्राविधिकवाट अनुसुची ३ वमोजिमको प्राविधिक प्रतिवेदन पेश गर्नुपर्ने व्यवस्था रहेको छ । पालिका अन्तर्गतका विभिन्न परिवारलाई माटो र काठको छानो विस्थापन भनी यो वर्ष निम्नानुसारका १०४ जनाको रु.७८ लाख उपलब्ध गराएको देखिन्छ। यो वर्षको सवै लाभग्राहीले दोस्रो किस्ता लगि कार्य सम्पन्न गरेको भए पनि २०७८।८९ का ३८ लाभग्राहीले दोस्रो किस्ता लगि कार्य सम्पन्न गरेको देखिएन।उक्त वाँकी निर्माण कार्यको सम्वन्धमा अनुगमन गरी कार्यविधिले तोके वमोजिमको प्राविधिक प्रतिवेदन पेश हुनुपर्ने ।

विवरण	संख्या	रकम रु.
आर्थिक वर्ष २०७८।७९		
प्रथम किस्ता प्राप्त गर्ने लाभग्राही	३३१ जना	९५५८९४९
दोस्रो किस्ता प्राप्त गर्ने लाभग्राही	२९३ जना	१३५१३४५३
प्रथम किस्ता प्राप्त गरी दोस्रो किस्ता नलगेका लाभग्राही	**३८ जना**	**१०९७४०२**
आर्थिक वर्ष २०८०।८१		
प्रथम किस्ता प्राप्त गर्ने लाभग्राही	१०४ जना	४६८००००
दोस्रो किस्ता प्राप्त गर्ने लाभग्राही	१०४ जना	३१२००००
जम्मा	**१०४ जना**	**७८०००००**

४९ खर्चमा मितव्ययिता

आर्थिक कार्यविधि तथा वितीय उतरदायित्व ऐन, २०७६ को दफा २४ को उपदफा २ मा सरकारी रकम खर्च गर्दा साधन स्रोतको उच्चतम प्रतिफल प्राप्त हुने र प्राप्त प्रतिफलको उचित गुणस्तर समेत कायम हुने गरी मितव्ययि तरिकाले खर्च गर्नु पर्ने उल्लेख छ। नगरपालिकाले विनियोजन गरेका विभिन्न खर्च शिर्षकको रकमहरु खर्च गर्दा मितव्ययि एंव उपलब्धीपूर्ण तरिकाले खर्च गर्नुपर्दछ। पालिकाले यस वर्ष मसलन्द तथा कार्यालय सम्बन्धी खर्चमा रु.३६ लाख ५५ हजार, इन्धन खर्च कार्यालय प्रयोजनमा रु.२४ लाख ९६ हजार, इन्धन खर्च पदाधिकारीमा रु.१० लाख ०३ हजार , भ्रमण खर्चमा रु.१० लाख, मर्मत खर्चमा रु.२० लाख ९४ हजार र विविध खर्चमा रु.२९ लाख ९२ हजार खर्च लेखेको छ। यस्ता खर्चमा नियन्त्रण गरी मितव्ययिता कायम गर्नुपर्ने देखिन्छ।

सि.नं.	खर्च शिर्षक	खर्च रकम
१	मसलन्द तथा कार्यालय साम्रगी	३६,५५,५८९.९
२	विविध खर्च	२९,९२,९३९.९९
३	इन्धन खर्च कार्यालय प्रयोजन	२४,९६,०८२.७३
४	इन्धन खर्च पदाधिकारी	१०,०३,०१९.००
५	भ्रमण खर्च कर्मचारी	१०,००,०००.००
६	मर्मत खर्च	२०,९४,६६३.५९
७	पत्रपत्रिका, छपाई तथा सूचना प्रकाशन खर्च	९,९६,५२२.००
८	अन्य कार्यालय सञ्चालन खर्च	९,०३,६८३.००

५० **अन्य कार्यालयको खर्च**

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ ले प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतले स्वीकृत बजेट खर्च गर्दा तहले खर्च गर्दा नियमितता, मितव्ययिता, प्रभावकारिता, कार्य दक्षता र औचित्यता समेतको आधारमा खर्च गर्नु पर्ने व्यवस्था छ। पालिकाले आफ्नो कार्य क्षेत्र भन्दा वाहिरको कार्यालय तथा संघ संस्थाको लागि बजेट विनियोजन गरी गरिएको निम्नानुसार खर्च मितव्ययी र बजेट प्रभावकारी भएको देखिएन। पालिकामा यस्तो प्रकृतीको खर्चले थप व्ययभार वढ्दै जाने देखिन्छ। यस्तो प्रकृतीको खर्चमा नियन्त्रण गर्नुपर्ने देखिन्छ ।

सि.नं.	भुक्तानी पाउने संस्थाको नाम	प्रयोजन	रकम	
१	कपिलवस्तु नगरपालिका	बि.पी. स्मृती भवन स्तरोन्नती कपिलवस्तु	५,००,०००	
२	ईलाका प्रहरीकार्यालय महाराजगंज	ईलाका प्रहरी बलको लागी भान्सा मर्मत	२४,९४४.२१	
३	सशस्त्र प्रहरी बल भिल्मी	सशस्त्र प्रहरी बल भिल्मीलाई सामग्री तथा फर्निचार	९९,५७५.६०	
४	ईलाका प्रहरी चौकी कुशहवा बढनी	ईलाका प्रहरी चौकी कुशहवा बढनीको छत मर्मत	८०,१४५.७८	
५	प्रहरी चौकी बढनी	प्रहरी चौकी बढनीमा प्रतिक्षालय निर्माण	४७,५८५.९१	
६	शसस्त्र प्रहरी बलबेश क्याम्प महाराजगंज	शसस्त्र प्रहरी बलबेश क्याम्प महाराजगंजको रंगरोगन	१४,८९५.१५	
७	इलाका प्रहरी कार्यालय महाराजगंज	इलाका प्रहरी कार्यालय महाराजगंज भवन रङ रोगन	१४,९६०.०३	
८	एन. एस. के. कर्पोरेशन नेपाल प्रा. लि.	बि.पी. स्मृती भवनकपिलवस्तुको लागि एसी खरिद	९९४४०	
जम्मा			**८,८१,५४६.६८**	

५१ **उपकरण संचालन**

पालिकाले आफ्नो उपकरण संचालन सम्वन्धमा स्पष्ट मापदण्ड वनाई आकस्मिक वाहेकका कार्यमा लागत लाभ समेत विश्लेषण गरी संञ्चालन हुनुपर्दछ। यो वर्षको पालिकाको जे सि भि एक संचालन गर्दा रु.११ लाख ४५ हजार ४४९ खर्च गरेकोमा सो वापतको आम्दानी रु.६ लाख ६१ हजार १८० गरेको छ । उक्त उपकरण सञ्चालनको लगसिट राखेको छैन भने अर्कोतर्फ खर्च र आय विष्लेषण समेत गरेको पाइएन। कुनै कार्यविधि तर्जुमा नगरी मौखिक निर्देशनमा सञ्चालन हुने गरेको पाइयो। यसरी सञ्चालन हुँदा यन्त्र उपकरण सञ्चालन व्यवस्थित सकेको छैन भने प्राप्त आय प्रति विश्वस्त हुन सक्ने अवस्था रहेको छैन। पालिकाको उपकरणहरु मार्फत प्रदान गरिने सेवा वा सञ्चालनको स्पष्ट मापदण्ड वनाई आय र व्यय व्यवस्थित रुपमा पारदर्शी तवरले अभिलेख राख्नु पर्दछ।

५२ **पदाधिकारी सुविधा**

नेपालको संविधानको धारा २२७ मा गाँउ सभा तथा नगरसभाका सदस्यले पाउने सुविधाका सम्बन्धमा प्रदेश कानूनबमोजिम हुने ब्यवस्था अनुसार लुम्बिनी प्रदेशले स्थानीय तहका पदाधिकारी तथा सदस्यहरुले पाउने सुविधा सम्वन्धी कानूनमा संशोधन र एकीकरण गर्न वनेको ऐन,२०७६ जारी गरेकोछ। उक्त ऐनमा भएको ब्यवस्था अनुसार पालिकाबाट देहाय बमोजिम रु.१ करोड २० लाख १६ हजार सुविधा वापत भुक्तानी भएको छ । जुन सुविधा पालिकाको यस वर्षको आन्तरिक श्रोत रु. ३ करोड २६ लाख १४ हजारको ३६.८४ प्रतिशत रहेको छ ।

५३ **शैक्षिक गुणस्तर**

राष्ट्रिय शिक्षा नीति, २०७६ मा विद्यालय शिक्षालाई गुणस्तर युक्त वनाउन स्थनिय तहवाटै नियमित अनुगमन, निरीक्षण र सुपरिवेक्षण गरी सार्वजनिक विद्यालयको शैक्षिक गुणस्तरको मापन गरी अनुगमन मूल्याङ्कन प्रतिवेदन सार्वजनिक गर्नुपर्ने व्यवस्था रहेको छ । पालिकाले सार्वजनिक विद्यालयको शैक्षिक गुणस्तर मापन मापदण्ड तयार गरी अनुगमन मूल्याङ्कन तयार गरेको छैन।तसर्थ पालिकाले सार्वजनिक विद्यालयको शैक्षिक गुणस्तर मापन मापदण्ड तयार गरी अनुगमन मूल्याङ्कन प्रतिवेदन तयार गर्नुपर्दछ ।

५४ **विद्यालयगत निकासा रजिस्टर्ड**

आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व नियमावली, २०७७ को नियम ३९ मा अधिकार प्राप्त अधिकारीले आय व्यय ठीक र विश्वसनीय रहेको तथा दोहोरो हुने गरि भुक्तानी भएको छैन भन्ने कुरामा ध्यान दिनु पर्ने उल्लेख छ । कार्यालयले तोकिएको ढाँचामा विभिन्न विद्यालयलाई निकासा दिएको रकमको स्पष्ट विवरण खुल्ने गरि निकासा अभिलेख राखेको छैन । जसवाट विद्यालयलाई वास्तविक रुपमा निकासा दिनु पर्ने र भुक्तानी दिएको वारे यथार्थ विवरण प्राप्त गर्न कठिन हुने भएकोले विद्यालयगत निकासा रजिस्टर्ड खाता अद्यावधिक राख्नु पर्दछ ।

५५ **छात्रवृत्ति**

कार्यक्रम कार्यान्वयन पुस्तिका २०८१।८२ अनुसार प्रति विद्यार्थी रु ४०० का दरले अन्य छात्रवृत्तिमा दोहोरो नपर्ने गरी को IEMIS अनुसार छात्रवृत्ति रकम उपलव्ध गराउने व्यवस्था गरेको छ। पालिकाले शैक्षिक सत्र २०८१ को IEMIS मा उल्लेखित विद्यार्थि संख्या भन्दा वढी संख्यामा निम्न विद्यालयहरुलाई निकासा भएको रकम असुल गर्नुपर्ने रु.

विद्यालयको नाम	निकासा दिएको छात्रा विद्यार्थी सङ्ख्या १-३	२०८१/०८२ ईमिस अनुसार संख्या	बढी निकासा विद्यार्थी संख्या	रकम
दुर्गा आधारभूत विद्यालय	५५	३२	२३	९२००
			असुल गर्नुपर्ने	९,२००

५६ **परम्परागत विद्यालय अनुदान**

शिक्षा कार्यक्रम कार्यान्वियन कार्यविधी २०८१।८२ अनुसार अनुमति प्राप्त गरी संचालनमा रहेका हरेक वर्ष विद्यालयस्तरिय शैक्षिक तथ्याङ्क भरेका परम्परागत विद्यालय (गुरुकुल आश्रम गुम्बा विहार मदरसा) धार्मिक विद्यालय अनुदान उपलव्ध गराउने व्यवस्था छ । साथै हरेक वर्ष विद्यालयस्तरिय शैक्षिक तथ्याङ्क भरेका धार्मिक विद्यालयलाई विद्यार्थी संख्या यकिन गरी पाठ्यपुस्तक, छात्रवृत्ति, सेनेटरी प्याड एवंम दिवा खाजा वापतको रकम सम्वन्धित शीर्षकहरुबाट अनुदान दिने उल्लेख गरेको छ। कार्यविधीले तोकेको भन्दा फरक शीर्षकमा पालिकाले निकासा गरेको रकम रु.४४८२५० नियमित गर्नुपर्ने रु.

सि नं	विद्यालयको नाम	वा वि दर	विद्यार्थी संख्या	१-५ विद्यार्थी संख्या	दर	६-८ विद्यार्थी संख्या	दर	विद्यालय इन्टरनेट	जम्मा रकम रु
१	मदरसा दारुल उलुम अल्गा	५००	५८	१५१	१५०	०		०	५१६५०
२	मदरसा गौसिया वरगदा	५००	३६	१९६	१५०	२८	२००	१५०००	५३०००
३	मदरसा सुवलुस्सलाम तेनुवा	५००	१५	३३	१५०	०	०	०	१२४५०
४	मोहमद सलिम	५००	८	१३३	१५०	०	०	०	२३९५०
५	मदरसा विजयनगर	०	०	४३	१५०	०	०	०	६४५०
६	मदरसा गरिव राजपुर	०	०	६२	१५०	०	०	०	९३००
७	मदरसा सुरहनिया	०	०	६१	१५०	०	०	०	९१५०
८	मदरसा भलवारी	०	०	३७	१५०	०	०	०	५५५०
९	मदरसा बुटहनिया	०	०	५३	१५०	०	०	०	७९५०
१०	मदरसा दारुल इस्लाम निमावि	०	०	१५९	१५०	०	०	०	२३८५०
११	मदरसा हरदौना	०	०	११५	१५०	०	०	०	१७२५०
१२	मदरासा दारुल कुरान	०	०	४५	१५०	०	०	०	६७५०
१३	मदरसा कजरहवा	०	०	४६	१५०	०	०	०	६९००
१४	मदरसा नुरुल उलुम सतभरा	०	०	४५	१५०	०	०	०	६७५०
१५	सहदेव संस्कृत	०	०	९५	१५०	०	०	०	१४२५०
१६	मदरसा गरिव पडरिया	०	०	६३	१५०	०	०	०	९३००
१७	मदरसा मक्दुमिया गैडहवा	०	०	५२	१५०	०	०	०	७८००
१८	मदरसा नुरुल इस्लाम प्रावि	०	०	८७	१५०	०	०	०	१३०५०
१९	मदरसा गौसिया पडरिया	०	०	५६	१५०	०	०	०	८४००
२०	मदरसा सिदिकिया जमुनी	०	०	७२	१५०	०	०	०	१०८००
२१	मदरसा सारुल सिसवा	०	०	५६	१५०	०	०	०	८४००
२३	मदरसा मिफलाहुल सेमरी	०	०	९४	१५०	०	०	०	१४१००
२४	मदरसा जियाउल उलुम	०	०	६४	१५०	०	०	०	९६००
२५	मिफताउल उलुम मदरसा	०	०	८४	१५०	०	०	०	१२६००
२६	मोहमद सलिम इस्लामिक	०	०	१३३	१५०	४८	२००	०	१९९५०
२७	मदरसा फिर्दोस कन्या	०	०	८६	१५०	०	०	०	१२९००
२८	मदरसा अरविया फारुकिया	०	०	५९	१५०	०	०	०	८५५०
२९	राम जानकी संस्कृत आ वि							११०००	११०००
३०	मदरसा नुरुल इस्लाम							१२०००	१२०००
३१	मदरसा मोहमद सलिम							१००००	१००००
	जम्मा	**०**	**०**				**०**	**४८०००**	**४४८२५०**

अनियमित भएको	४,२३,६५०

५७ **प्राविधिक धार तर्फ लागत अनुदान -**

प्राविधिक धार संचालित विद्यालयलाई स्थानीय तहले तोकिएको मापदण्ड अनुसार सञ्चालन भए नभएको अनुगमन गर्ने यस प्रकृतिका विद्यालयमा अध्ययनरत कक्षा ९-१२ सम्मका विद्यार्थीहरूको विवरण EMIS मा अद्यावधिक गर्न लगाउने र EMIS मा अद्यावधिक सङ्ख्याको यकीन गरी शिक्षण सिकाइ सामग्री, ल्याब असिष्टेण्टका लागि पारिश्रमिक, उपकरण तथा प्रयोगात्मक सामग्री व्यवस्थापन तथा व्यवहारिक अभ्यासका लागि प्रति विद्यार्थी रू.१५ हजारका दरले हुन आउने रकम एकमुष्ट रूपमा विद्यालयलाई अनुदान दिने व्यवस्था रहेकोछ । विद्यालयले अनुदान प्राप्त रकम प्राथमिकताका आधारमा १ जना ल्याब असिष्टेण्टका लागि १३ महिना पारिश्रमिक, प्रावधिक धार अन्तर्गत अध्ययनरत विद्यार्थीले तोकिएको कक्षामा व्यावहारिक अभ्यास गर्न व्यावहारिक अभ्यास कार्यान्वियन निर्देशिका, २०७३, वमोजिम कक्षा १० पछि ३ महिना, कक्षा ११ पछि ३ महिना, कक्षा १२ पछि ६ महिनाको व्यावहारिक अभ्यास वा कक्षा १२ पछि १२ महिनाको व्यावहारिक अभ्यास गराउने, व्यवहारिक अभ्यासको समयमा प्रति विद्यार्थि १ हजारका दरले निर्वाह खर्च उपलव्ध गराउने र रकम वाकी रहेमा ल्याव सामाग्री पाठ्यपुस्तक जस्ता विषयमा खर्च गर्ने उल्लेख छ। पालिकाले विद्यालयललाई ८७ जनाको रु.१५,०००।० का दरले रु. १३,०५,०००।० निकासा गरेकोमा विद्यालयले डेस्क वेन्च मर्मत कम्प्युटर मर्मत झ्याल ढोका मर्मत विद्युत मर्मत पेन्टिङ्ग गरेको विल विजक पेश गरेको पाइयो पालिकाले ससर्त तर्फका कार्यक्रम संचालन गर्दा कार्यविधि विपरित खर्च भएको अनियमित देखिएको रु.

अनियमित भएको	१३,०५,०००

५८ **तालिम भत्ता**

२१०।०८२।३।१ अर्थ मन्त्रालय कार्यसंचालन निर्देशिका २०८१ अनुसार सम्वन्धित कार्यालयले संचालन गरेको तालिममा सोही कार्यालयको श्रोत व्यक्ति भएको अवस्थामा कक्षा लिएवापतको पारीश्रमिक नपाउने तर कार्यपत्र वापतको रकम रु.१,०००।० पाउने व्यवस्था गरेको छ । पालिकाले संचालन गरेको आइ टि शिक्षकका लागि सुचना प्रविधि क्षमता विकास तालिममा कार्यालयका श्रोत व्यक्ति रहेकोमा कक्षा संचालनको समेत रकम भुक्तानी भएको साथै कार्यालयमै संचालित तालिम कार्यक्रमको अनुगमन उल्लेख गरी अनुगमन भत्ता भुक्तानी भएको रकम निर्देशिका अनुसार भएको नदेखीएकोले भुक्तानी रकम असुल गर्नुपर्ने रु.

श्रोत व्यक्ति	विवरण	भुक्तानी रकम
रोशा घिमिरे	वढी भुक्तानी रु ६०० का दरले ७ कक्षा को कर पछीको रकम रु	३७५०
निरन्जन कुमार पौडेल	कार्यालयमै संचालित कार्यक्रमको अनुगमन भत्ता	१७००
	जम्मा	५४५०

(..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८२-११-२५** को निर्णयले रू **२,०४०** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८२-१२-५** को निर्णयले रू **५,१००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८२-१२-५** को निर्णयले रू **४,०८०** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८२-१२-५** को निर्णयले रू **२,५५०** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८२-१२-५** को निर्णयले रू **१,७००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८२-११-२५** को निर्णयले रू **१,७००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

असुल गर्नुपर्ने	५,४५०

५९ **अनुगमन भत्ता**

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८२-११-२५** को निर्णयले रू **१,७००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८२-११-३०** को निर्णयले रू **१,७००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८२-११-२५** को निर्णयले रू **१,७००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

असुल गर्नुपर्ने	०

६० **खाजा खर्च**

आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व नियमावली, २०७७ को दफा ३९(५) मा सरकारी रकम खर्च गर्दा त्यस्तो खर्च पुष्टि गर्ने विल भरपाई संलग्न गर्नुपर्ने उल्लेख छ। पालिकाले निम्नानुसार कर्मचारीलाई खाजा भत्ता रकम उपलव्ध गराएको पाइयो खाजा भत्ता प्राप्त गर्ने प्रमाण संलग्न गरेको छैन ।उक्त प्रमाण पेश गर्ने अन्यथा असुल गर्नुपर्ने रु.

सि नं	कर्मचारीको नाम	रकम
१	अव्दुल वाहिद	७४२५

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८२-११-२५** को निर्णयले रू **७,४२५** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८२-१२-५** को निर्णयले रू **७,४२५** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

असुल गर्नुपर्ने	७,४२५

६१ **आधारभुत स्वास्थ्य केन्द्र**

स्थानीय तहवाट संचालन गरिने स्वास्थ्य तर्फका सशर्त अनुदान अन्तर्गतका क्रियाकलापहरु संचालन सम्वन्धी मर्गदर्शन २०८१।८२ मा आधारभुत स्वास्थ्य केन्द्र संरचना सम्वन्धमा उल्लेख गरेको देखिदैन। पालिकाले स्थानिय तह स्वास्थ्य शाखा स्वास्थ्य चौकी प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्रका स्थायी कर्मचारीको तलव भत्ता शिर्षकवाट करारमा नियुक्त आधारभुत स्वास्थ्य केन्द्रका अनमि ३ जना रु.२० हजार ७०० का दरले रु.८ लाख ७ हजार ३०० भुक्तानी गरेको छ। स्वास्थ्य तर्फको सशर्त अनुदान अन्तर्गतका क्रियाकलापहरु संचालन सम्वन्धी मर्गदर्शन अनुसार रकम खर्च गर्नुपर्दछ ।

६२ **नदीजन्य पदार्थको रोयल्टी**

स्थानिय सरकार सन्चालन ऐन २०७४ संशोधन सहितको दफा ६२ (क) मा पालिकाले आफ्नो क्षेत्राधिकार भित्रको ढुङ्गा , गिटि , बालुवा एवं माटोजन्य पदार्थ बिक्री गरी प्राप्त रकम नगरपालिकाको संचित कोषमा दाखिला गर्नुपर्ने ब्यबस्था छ। नदिजन्य पदार्थ उतखनन्

र संकलनमा प्रदेश आर्थिक ऐन अनुसार प्रति क्युव फिट रु.८ (प्रतिघनमिटर रु.२८२.२४) का दरले असुल गरीने ब्यबस्था छ। पालिकाभित्रका निम्नानुसारका निर्माण कार्यमा प्रयोग हुने ग्राभेल, ढुङ्गा र गिटी, रितपुर्वकको कर बिजक जारी गरी खरिद गरेको विजक वा पालिकामा रोयल्टि भुक्तानी गरेको रसिदको आधारमा उपभोक्ता समितिलाइ निर्माण कार्यमा खपत भएको निर्माण सामग्रीको रोयल्टी रकम समेत मुल्यांकन गरी भुक्तानी गर्नुपर्नेमा भरपाईका आधारमा भुक्तानी गर्दा पालिकाको रोयल्टि छुट भएको देखियो।रोयल्टि नतिरेको निर्माण सामाग्रीमा प्रतिघनमिटर रु.२८२.२४ समावेस गरी निम्नानुसार मुल्यांकन गरी भुक्तानी उक्त रकम रु.

गो .भौ. मिति	योजनाको नाम	खपत परिमाण घनमिटर	रोयल्टी	योगदान कटाई हुने रकम
१८४।२०८२।२।०९	शान्तिनगर देखि भारत सिमा सडक स्तरोन्नति	९८०.९३ रोयल्टि दर २८२.२४	२७६८५७.	२२१४८५
२०३।२०८२।२।१२	जितपुर गाउँ भित्र सडक स्तरोन्नति	५१.१९ रोयल्टि दर २८२.२४	१४४४७	११५५८
१५४।८१।१।१७	गनवरिया उत्तर पिच सडक देखि	७६.१३ रोयल्टि दर २८२.२४	२१४८६	१७१८९
११३।२०८०।१२।४	सतभरा गाउँभित्र सडक स्तरोन्नति	५७.४९ रोयल्टि दर २८२.२४	१६२१०	१४५८८
१०४।२०८१।१२।४	महुवा पिच देखि अभिताव आ वि सम्म सडक स्तरोन्नती	१४.५० रोयल्टि दर २८२.२४	४०९२	३६८३
१२८।२०८१।१२।२४	सानो वुटनीय जगदिश चौधरीको घर देखि पोखरि सम्म	३९.३४ रोयल्टि दर २८२.२४	१११०३	९९९३
१२५।२०८१।१२।१४	ठूलो उदयपुर भित्र सडक स्तरोन्नती	११२.२४ रोयल्टि दर २८२.२४	३१६७८	२८५१०
१०७।२०८१।१२।५	भितत्रको सडक स्तरोन्नति वडा नं ४	२७८.३६ रोयल्टि दर २८२.२४	७८५६४	६२८५१
१४८।२०८२।१।१५	ठूलो वुटनीय पोखरि पुर्व सिमाना सम्म	१९२. रोयल्टि दर २८२.२४	५४१९०	४३३५२
१६९।८२।२।६	मधवा नगर गाउँ भित्र सडक स्तरोन्नती वडा ५	१४७ रोयल्टि दर २८२.२४	४१४८९	३३१९१
२१७।८२।२।३०	औरहवा ट्रान्फरमर देखि पश्चिम जाने वाटो	१३५ रोयल्टि दर २८२.२४	३८१०२	३०४८१
		जम्मा रकम		४७६८८१

असुल गर्नुपर्ने	४,७६,८८१

६३ **कार्यापालिका बैठक भत्ता**

स्थानीय तहका पदाधिकारी तथा सदस्यहरुको सुविधा सम्बन्धी ऐन,२०७६ को अनुसूचीमा पदाधिकारीले प्रतिबैठक रु १००० पाउने व्यवस्था छ।पालिकाले यो वर्ष कार्यापालिकामा निम्नानुसार पदाधिकारी र कर्मचारीहरुलाई प्रतिबैठक रु.१५००। का दरले भत्ता भुक्तानी भएको देखियो।यसरी ऐनमा भएको व्यवस्था भन्दा बढी दरले भुक्तानी भएको रु.३५००।० असुल गरी स्थानीय सञ्चित कोषमा दाखिला गर्नुपर्ने रु

क्र सं	नाम	पद	बैठक संख्या	बढी भुक्तानीदर	जम्मा
१	श्री रविन्द्र प्रसाद चौधरी	सदस्य सचिव	४	५००	२०००
२	रोशन घिमिरे	शिक्षा अधिकृत	१	५००	५००
३	इश्वरी प्रसाद न्यौपाने	स्वा.शाखा प्रमुख	१	५००	५००
४	उदय बहादुर पासी	कृषि शाखा प्रमुख	१	५००	५००
	जम्मा				३५००

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्योट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८२-११-२५** को निर्णयले रू **५००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फस्यौंट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८२-११-३०** को निर्णयले रू **२,०००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फस्यौंट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८२-११-२५** को निर्णयले रू **२,०००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फस्यौंट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८२-११-२५** को निर्णयले रू **२,०००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फस्यौंट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८२-११-३०** को निर्णयले रू **२,०००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फस्यौंट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८२-११-२५** को निर्णयले रू **२,०००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फस्यौंट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८२-११-२५** को निर्णयले रू **२,०००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फस्यौंट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८२-११-२५** को निर्णयले रू **२,०००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फस्यौंट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८२-११-३०** को निर्णयले रू **५००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फस्यौंट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८२-११-३०** को निर्णयले रू **५००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फस्यौंट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८२-११-२५** को निर्णयले रू **५००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फस्यौंट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८२-१२-५** को निर्णयले रू **५००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फस्यौंट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८२-११-२५** को निर्णयले रू **५००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फस्यौंट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८२-११-२५** को निर्णयले रू **५००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फस्यौंट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८२-१२-५** को निर्णयले रू **५००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फस्यौंट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८२-११-२५** को निर्णयले रू **१,५००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फस्यौंट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८२-११-२५** को निर्णयले रू **१,५००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फस्यौंट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८२-११-२५** को निर्णयले रू **१,५००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८२-११-२५** को निर्णयले रू **१,५००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८२-११-२५** को निर्णयले रू **१,५००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८२-११-२५** को निर्णयले रू **१,५००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८२-११-२५** को निर्णयले रू **१,५००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८२-११-२५** को निर्णयले रू **१,०००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८२-११-२५** को निर्णयले रू **१,५००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८२-११-२५** को निर्णयले रू **१,५००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८२-११-२५** को निर्णयले रू **५००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८२-११-२५** को निर्णयले रू **२,०००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८२-११-२५** को निर्णयले रू **२,०००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८२-११-२५** को निर्णयले रू **२,०००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८२-११-२५** को निर्णयले रू **२,०००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

असुल गर्नुपर्ने	३,५००

६४ **खर्चको प्रकृति :**

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ७१ बमोजिम व्ययको बजेट अनुमान आन्तरिक आयको परिधिभित्र रही तर्जुमा गर्नुपर्ने व्यवस्था छ। स्थानीय तहले योजना छनोट गर्दा रोजगारी सृजना हुने, जन जीवनस्तर उठाउने, आय आर्जनसँग प्रत्यक्ष सम्बन्ध भएका र पूर्वाधार विकासका योजनाहरुको छनोटमा ध्यान दिनुपर्दछ। पालिकाले संघीय सरकारबाट सीमित स्रोत प्राप्त गर्ने र आफ्नो आन्तरिक आय पनि सीमित रहेको अवस्थामा सीमित स्रोतको अधिकतम उपयोग हुने गरि उल्लेखित विषयहरुमा केन्द्रित भई योजनाहरु कार्यान्वियन गर्नुपर्नेमा वडा नं १,२,५,६,७ र १० को ३८३ जनाको रु.१७५०।० का दरले स्वास्थ्य विमा सञ्चालन गरी रु. ५ लाख ७० हजार ५०० भुक्तानी गरेको देखियो ।यस्तो योजना र कार्यक्रमहरुले पालिकाको अर्थतन्त्रमा उल्लेखनिय योगदान नपुर्‍याउने तथा संघीय कार्यक्रमसंग दोहोरो पर्नगई आर्थिक व्यभार बढन गएको देखियो । यस्ता वितरणमुखि खर्चमा सुधार हुनुपर्दछ।

६५ **अवलोकन भ्रमण**

आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व ऐन, २०७६ को दफा २४(२) वमोजिम सरकारी रकम खर्च गर्दा साधन स्रोतको उच्चतम प्रतिफल प्राप्त हुने र प्रतिफलको उचित गुणस्तर कायम हुने गरी मितब्ययी तरिकाले गर्नुपर्दछ। पालिकाले संघीय सरकारबाट सिमित स्रोत प्राप्त गर्ने र आफ्नो आन्तरिक आय पनि सिमित रहेको अवस्थामा सिमित स्रोतको अधिकतम उपयोग हुने गरि उल्लेखित विषयहरुमा केन्द्रित भई योजनाहरु कार्यान्वयन गर्नुपर्नेमा कर्मचारी तथा जनप्रतिनिधीहरुको अध्ययन अवलोकन भ्रमणको लागि आर्थिक वर्ष २०८१।८२ को वार्षिक योजना तथा कार्यक्रममै बजेट व्यवस्था गरी पालिकाले यो वर्ष विभिन्न समयमा निम्नानुसार पालिका अन्तर्गतका पदाधिकारी तथा कर्मचारीहरु समावेश गरी रु.२२ लाख ७७ हजार, खर्च लेखेको छ। यस्तो कार्यक्रमहरुले स्थानीयस्तरमा उपलब्धि प्राप्त नहुने भएकोले यस्तो खर्चमा नियन्त्रण हुनुपर्दछ।

क्रम संख्या	भौचर नं र मिति	भ्रमणको विवरण	भुक्तानी रकम
१	११।८१।१२।५	न्यायिक समितितको अवलोकन भ्रमण	२०००००
२	१८८।८१।८।२८	पालिका पदाधिकारी कर्मचारी भ्रमण	३३२७४६
३	८६।८१।७।५	वडा नं १को पदाधिकारी कर्मचारी भ्रमण	३६००००
४	२८५।८१।१०।१४	वडा नं २ को पदाधिकारी कर्मचारी भ्रमण	३१४३१५
५	४७१।८१।१२।५	वडा नं ४ को पदाधिकारी कर्मचारी भ्रमण	१२५०००
६	२१०।८१।९।८	वडा नं ७ को पदाधिकारी कर्मचारी भ्रमण	३१५०००
७	२२७।८१।९।१८	वडा नं ९ को पदाधिकारी कर्मचारी भ्रमण	३१५०००
८	३९२।८१।११।२७	वडा नं १० को पदाधिकारी कर्मचारी भ्रमण	३१५०००
		जम्मा	२२७७०३१

६६ **आन्तरिक आय**

६६.१ आन्तरिक राजस्व सम्बन्धमा देखिएका व्यहोरा देहाय अनुसार छन् ।

६६.२ · कार्यालयले मुल संचित कोषको बैंक नगदी किताव तयार गरेको भएता पनि आन्तरिक आयको आम्दानी बाँधेकोमा रकम बैंक दाखिला भए नभएको यकीन नगरी सोझै जति राजस्वको सफ्टवयरले देखाउछ उति नै दाखिला गरेको मानि आम्दानी बाँधेको छ भने मासिक तथा वार्षिक रुपमा राजस्व खाता र संचित कोष खाताको सम्बन्धमा बैंक हिसाव मिलान गरेको छैन।

· आय ठेक्का अभिलेख नै नरहेको को कारण ठेक्का सम्बन्धी बाँकी बक्यौता असुली व्याज जरिवान यकीन गर्न तथा फाईल परीक्षणमा समस्या परेको - राजश्व मलेपफा नं १०१ देखि ११५ सम्मको अभिलेख नराखेकोले राजश्व आम्दानी, राजस्व छुट सहुलियत, राजश्व बक्यौता, बैक दाखिला, सञ्चित कोष दाखिला बारे यकीन हुन सकिएन ।

· स्थानीय उत्पादन निकासी कर लगाईएको पाईएन।

· वडाको आम्दानी सम्बन्धमा पालिकाले देखाएको आम्दानीलाई मात्र आधार मानि लेखापरीक्षण सम्पन्न गरिएको छ।

पालिका भित्रका स्थायी लेखा नं लिएका करदाता, बहालकर बुझाउनुपर्ने करदाताको विवरण माग तथा वहाल कर नवुझाई कर चुक्ता दिन नहुने व्यवस्थाका लागि आन्तरिक राजस्व कार्यालयसँग सहकार्य गरेको छैन।

६६.३ **व्यवसाय कर**- स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा ५८ मा पालिकाले आफ्नो कार्यक्षेत्र भित्र रहेका विभिन्न व्यवसाय गर्ने व्यक्तिबाट व्यवसाय कर उठाउनूपर्ने व्यवस्था रहेको छ । पालिकाले व्यवसायीहरुको लगत राखी राजस्व असुल गर्नुपर्नेमा लगत नराखी कर रकम संकलन गरेको पाईयो । पालिकाले व्यक्तिगत स्वघोषणाका आधारमा मात्र व्यवसाय दर्ता र नविकरण गर्ने गरेको तथा व्यवसाय दर्ता नभएका व्यवसायहरुको अनुगमन गरेको पाईएन । यस वर्ष व्यवसाय दर्ता तथा नवीकरण शुल्क वापत रु. ५ लाख प्राप्त हुने प्रक्षेपण गरेकोमा रु.४३ हजार १५०(८.६३ प्रतिशत) मात्र कर संकलन गरेको छ । पालिका क्षेत्र भित्रका व्यवसायीको अभिलेख अध्यावधिक गरी करको दायराभित्र ल्याउनु पर्दछ।

६६.४ **सवारी कर**- स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा ६४ मा पालिकाले आफ्नो क्षेत्र भित्रका सवारीमा तोकिए बमोजिम सवारी दर्ता तथा वार्षिक सवारी कर र आफ्नो क्षेत्रमा आउने सबै प्रकारको सवारीमा तोकिए बमोजिम सवारी कर उठाउने उल्लेख छ । सम्वन्धित निकायसँग समन्वय गरी हरेक वर्ष दर्ता हुने सवारीको अभिलेख राखि कर असूलीलाई प्रभावकारी बनाउने तर्फ सम्वन्धित निकायको ध्यान जानुपर्दछ ।

६६.५ **मनोरञ्जन कर** स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा ६४ बमोजिम सिनेमा, भिडियो हल, सांस्कृतिक प्रदर्शन हल, संगीत, थियटर मनोरञ्जन प्रदर्शन स्थल, ऐतिहासिक स्थलको प्रवेश शूल्कमा कर लिनुपर्ने व्यवस्था छ । आर्थिक वर्ष २०८१।८२ मा पालिकाले रु.५ लाख प्राप्त हुने अनुमान गरेकोमा आम्दानी भएको छैन । पालिकाको क्षेत्रभित्र उठ्नु पर्ने मनोरञ्जन कर यकिन गरि असुल गर्नुपर्दछ।

६६.६ **असूली** यस कार्यालयले पछिल्लो दुई आर्थिक वर्षमा असूल गरेको राजश्वको स्थितिनिम्न अनुसार रहेको छ ।गत वर्ष भन्दा यस वर्ष राजश्व वढेको देखिए पनि धेरै राजश्व शिर्षकहरुमा अनुमानको तुलनामा न्युन राजश्व प्राप्त भएको छ । कुल अनुमानको तुलनामा निम्नानुसार ५२.९९ प्रतिशत राजश्व प्राप्ति भएको छ । एकीकृत सम्पत्ति कर र घरजग्गा कर, घरजग्गा वहाल कर, व्यवसाय कर र वहाल विरौटी शुल्क जस्ता राजश्व करदाताहरूको अभिलेख व्यवस्थित नरहेको एवं बुझाउन ल्याएको अवस्थामा मात्र कर एवं शुल्क बुझ्ने परिपाटी रहेकोले लक्ष्य वमोजिम असुली हुन सकेको देखिएन । तसर्थ आफ्नो क्षेत्रभित्र करदाताको अभिलेख अद्यावधिक गरी करको दायारामा ल्याउनुपर्दछ ।

आय शीर्षक	अनुमान	असुली	असुली प्रतिशत
भुमिकर/ मालपोत	१५००००००	२१८५८५८.६४	१४.५७
वहाल कर	९१००००	५७८८२७.३१	६३.३१
सम्पती कर	५०००००	१२६३८५.८५	२५.२८
वहाल विटौरी कर	५०००००	५५०	०.११
घरजग्गा रजिष्टेशन दस्तुर	१५००००००	१४७७५८९६.३६	९८.५१
बाँडफाँड भई प्राप्त दहत्तर बहत्तर आय	५०५८५००	५०५८५००	१००
अन्य मनोरज्जन गर	५०००००	०	
अन्य स्रोतबाट प्राप्त रोयल्टी	३२००००	०	
अन्य बिक्रीबाट प्राप्त रकम	१५०००००	०	
विद्युत सेवा शुल्क	२०००००	१३७००	६.८५
अन्य सेवा शुल्क तथा बिक्री	१५००००	०	
शिक्षा क्षेत्रको आम्दानी	१०००००	४०५०	४.०५
परिक्षा शुल्क	१०००००	३८२००	३८.२
न्यायिक दस्तूर	१००००००	९५८५	०.९६
अन्य प्रशासनिक सेवा शुल्क	१००००००	१७८१५८६.३०	१७८.१६
नक्सापास दस्तुर	१९५००००	१३९६८४.७	७.१६
सिफारिश दस्तुर	२९०००००	१९७८२६०	६८.२२
व्यक्तिगत घटना दर्ता दस्तुर	१५०००००	१८००४२६.५०	१२०.०३
नाता प्रमाणित दस्तुर	५०००००	१४९५८०	२९.९२
अन्य दस्तुर	३०००००	३११२८९६	१०३७
व्यावसाय रजिष्ट्रेशन दस्तुर	५०००००	४३१४०	८.६३
विद्युत सम्बन्धी दस्तुर	५०००००	३६६४०	७.३३
अन्य क्षेत्रका आय	१३९०००	४७२८०९.९२	३४०.१५
न्यायिक दण्ड जरिवाना र जफत	१०००००	०	
प्रशासनिक दण्ड, जरिवाना र जफत	२०००००	११७५००	५८.७५
धरौटी सदरस्याहा	४६१०००	९०००	१.९५
पूँजीगत हस्तान्तरण	५५३९७८०	०	०
बेरूजु	५०००००	१६६५३१	३३.३१
अन्य राजस्व	४६११०४५	१५१९०	०.३३
	६१५३९३२५	३२६१४७९८	

६७ **नगद राजश्व दाखिला**

आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तिय उत्तरदायित्व ऐन, २०७६ को दफा २८ मा नगद रकम प्राप्त भएको सोही दिन वा भोलिपल्ट दाखिला गर्नुपर्ने व्यवस्था रहेको छ। पालिकामा देहाय वमोजिमका वडहरुले उठाएको राजश्व रकम निम्नानुसार संचितकोष ढिला दाखिला गरेको देखियो । कानूनको व्यव्था वमोजिम सोही दिन वा नभए भोलिपल्ट अनिवार्यरुपमा नगद दाखिला हुनुपर्दछ ।

क्र म	वडा नं.	असुली अविध	असुली रकम	दाखिला मिति	दाखिला रकम
१	वडा नं. १	२०८१।४।४ देखि २०८१।४।१८	२३५७२	२०८१।४।१८	२३५७२
		२०८१।५।१ देखि २०८१।५।११	१४२९०	२०८१।५।११	१४२९०
		२०८१।५।१४ देखि २०८१।५।१६	२०५५०	२०८१।५।१६	२०५५०
२	वडा नं २	२०८१।४।१ देखि २०८१।४।२४	३६१०९	२०८१।४।२४	३६१०९
		२०८१।६।१ देखि २०८१।६।३०	२३६८२	२०८१।६।३०	२३६८२
३	वडा नं ४	२०८१।४।१ देखि २०८१।४।१७	२२०७४	२०८१।४।१७	२२०७४
		२०८१।५।१ देखि २०८१।५।३१	३०२७२	२०८१।५।३१	३०२७२
		२०८१।६।१ देखि २०८१।६।३०	१६८३१	२०८१।६।३०	१६८३१
		२०८१।८।१ देखि २०८१।९।२	३४८४७	२०८१।९।२	३४८४७
	वडा नं ५	२०८१।१०।१० देखि २०८१।१०।२३	२२०७४	२०८१।४।१७	२२०७४
	वडा नं ७	२०८१।७।१ देखि २०८१।७।२८	२२२९८	२०८१।७।२८	२२२९८

६८ **आय ठेक्कानै नगरेको**

स्थानीय सरकारसंचालन ऐन, २०६४ को दफा ६२ (क) वमोजिम वातावरणिय प्रभाव मूल्याङ्कन तथा प्रारम्भिक वातावरणिय मूल्याङ्कनवाट तोकिएको परिमाणमा ढुङ्गा गिट्टी वालुवा तथा माटोजन्य वस्तुको विक्रि गर्ने सक्ने व्यवस्था रहेको छ।नगरपालिका भएर निम्नानुसारका खोला तथा घाटहरुको ४९ हजार ५६८ घन मीटरको रु.१ करोड ४० लाख ३ हजार वरावरको नदिजन्य पदार्थ विक्रि गर्न सकिने देखिएकोमा निम्नानुसारको पढरिया र बेल खोला चौहट्टी नाका खोलाको मात्र ३०४० घनमिटरको रु.६५ लाख ९ हजार को मात्र विक्रि भई वाँकी खोलाको सम्वन्धमा सुचनासम्म गरेको देखिएन।चोरी निकासी नियन्त्रण तथा स्थानीय संग सहजीकरण गरी समयमानै राजश्वको ठेक्का पट्टा हुनुपर्दछ ।

क्रम सं	विवरण	उत्खनन् गर्न सकिने परिमाण (घन मिटर)	रकम रु.
१	वाणगंगा १	१६२७४	४५९७६९१
२	वाणगंगा त्रगदी	१०२५४	२८९६९३५
३	पढरिया	१५८४०	४४७५०७८
४	बेल खोला चौहट्टी नाका	७२००	२०३४१२६
	जम्मा	४९५६८	१४००३८३०

अनुसूचीहरू

अनुसूची - १

आर्थिक कारोबारको स्थिति

आर्थिक बर्ष: २०८१/८२

कार्यालय र स्थान : महाराजगंज नगरपालिका, कपिलवस्तु , महाराजगंज नगरपालिका , कपिलबस्तु

पद	नाम	कार्यकाल सुरु मिति	कार्यकाल समाप्त मिति
कार्यालय प्रमुख	रविन्द्र प्रसाद चौधरी	२०७८-११-९	२०८१-१२-१७
कार्यालय प्रमुख	Dipendra Regmi	२०८१-१२-२०	हाल सम्म कार्यरत
लेखा प्रमुख	राजेन्द्र प्रसाद चौधरी	२०७८-९-५	हाल सम्म कार्यरत

बेरुजु वर्गीकरण:

असूल गर्नुपर्ने	अनियमित भएको	प्रमाणका कागजात पेश नभएको	जिम्मेवारी नसारेको	सोधभर्ना नलिएको	जम्मा पेश्की
३,७८३,१८२.६५	८,५२३,८०६	०	०	०	०
				प्रारम्भिक प्रतिवेदनबाट देखिएको बेरुजू रु.	१२,३०६,९८८.६५
				प्रारम्भिक प्रतिवेदन उपर फछ्र्यौट गरी संपरीक्षण भएको रकम रु.	१६६,१८०
				संपरीक्षणबाट थप भएको बेरुजू रु.	०
				लेखापरीक्षण प्रतिवेदनमा कायम बेरुजू रु.	१२,१४०,८०८.६५

स्थानीय तह :

गत बर्षको जिम्मेवारी		५३६७२३४९.७६	
आम्दानी		खर्च	
संघीय सरकारबाट अनुदान	६०९८५२६९५	चालु खर्च	३९२५१०५११३.१३
प्रदेश सरकारबाट अनुदान	४०१७४१९४	पूँजीगत खर्च	२८५५७२७९९.२२
राजश्व बाँडफाँट	१२००२३२१०.७	वित्तीय/अन्य व्यवस्था	३०९९०६७४५.१८
आन्तरिक आय	१३९८११९९.१		
अन्य आय	२२६७६८१५१.०६		
कुल आय	१०१०७९९४४९.८६	कुल खर्च	९८७९९००५७.५३
बाँकी मौज्दात		७६४८१७४२.०९	

अनुसूची - २

बेरूजु दफा २ सँग सम्बन्धित विवरण - अनुसूची - ३

एकिकृत वित्तीय विवरण

क्र.स./आर्थिक सङ्केत	विवरण	टिप्पणी नं	चालु आ.ब.को कारोबार			गत आ.ब. को कारोबार
			नगद	तेस्रो पक्ष भुक्तानी (सोझैं भुक्तानी)	जम्मा	नगद
	राजस्व, अनुदान र अन्य प्राप्ति					
११०००	कर		१५,१८,६८,१२२.८१	०	१५,१८,६८,१२२.८१	१३,१७,७१,९४९.९९
१३०००	अनुदान		५३,१६,८४,१५४.४६	०	५३,१६,८४,१५४.४६	४४,५८,१८,००४.४१
१४०००	अन्य राजस्व		१,५३,३२,०२२.७४	०	१,५३,३२,०२२.७४	१,५९,२९,७७४.४८
१५०००	विविध प्राप्ति		५,७९,५४१.७१	०	५,७९,५४१.७१	४,१९,१२३.००
क	**कुल जम्मा प्राप्ति**		६९,९४,६३,८४१.७२		६९,९४,६३,८४१.७२	५९,३९,३८,८५१.८८
३	चालु		३९,२५,१०,५१३.१३	०	३९,२५,१०,५१३.१३	३९,८०,५८,९०७.८७
२१०००	पारिश्रमिक / सुविधा		२६,०४,१२,५३५.६३	०	२६,०४,१२,५३५.६३	२४,७५,६६,७६१.८६
२२०००	मालसामान तथा सेवाको उपयोग		१२,६२,१८,१२७.७६	०	१२,६२,१८,१२७.७६	१२,७४,५०,४८७.८४
२५०००	सहायता (Subsidy)		०	०	०	७,०१,३९७.९६
२७०००	सामाजिक सुरक्षा		४२,८५,८३४.०५	०	४२,८५,८३४.०५	१,०५,४०,३११.००
२८०००	अन्य खर्च		१५,९४,०१५.६९	०	१५,९४,०१५.६९	१,१७,९९,९४९.२१
४	पूंजीगत		२८,५५,७२,७९९.२२	०	२८,५५,७२,७९९.२२	१५,७२,२२,२८४.६६
३१११०	भवन तथा संरचना		१०,३६,३८,३२६.९४	०	१०,३६,३८,३२६.९४	४,९९,६०,८३४.०३
३११२०	सवारी साधन, मेशिनरी औजार, फर्निचर्स तथा फिक्चर्स		५७,१७,६९७.५३	०	५७,१७,६९७.५३	४५,१३,८३६.२७
३११३०	अन्य पूँजीगत खर्च		२,३२,५००.०९	०	२,३२,५००.०९	४,८५,०००.००
३११५०	सार्वजनिक निर्माण		१७,२६,३१,३७९.५०	०	१७,२६,३१,३७९.५०	१०,२१,८१,२८३.३३
३११६०	निर्मितसरचनाको सुधार खर्च		२४,६४,७१५.१६	०	२४,६४,७१५.१६	८१,३३१.०३
३११७०	पूँजीगत सुधार खर्च		८,८८,१८०.००	०	८,८८,१८०.००	०
ख)	**कुल जम्मा भुक्तानी**		६७,८०,८३,३१२.३५		६७,८०,८३,३१२.३५	५५,५२,८१,१९२.५३
ग)	**बचत /कमी (ग = क-ख)**		२,१३,८०,५२९.३७		२,१३,८०,५२९.३७	३,८६,५७,६५९.३५
घ)	**धरौटी, आकस्मिक कोष लगायतका अन्य कोषको मौज्दातको थप/घट (+/-)**		१८,८४,९७८.२३		१८,८४,९७८.२३	९,३५,४१२.७३
घ.१)	**कट्टी रकम भुक्तानी/दाखिला गर्न बाकी**					-३,५३१.१४
ङ)	**यस आ.ब.को नगद तथा बैंक मौज्दात (बचत /(कमी)) (ङ = ग+घ)**		२,३२,६५,५०७.६०		२,३२,६५,५०७.६०	३,९५,९३,०७२.०८
च)	**गत आ.व.को नगद तथा बैंक मौज्दात**		५,३२,१६,२३४.७६		५,३२,१६,२३४.७६	१,३६,२३,१६२.६८

छ)	**विनिमय नाफा/घाटा तथा अन्य समायोजन**					
ज)	**आ.व. अन्तको बाँकी नगद तथा बैंक मौज्दात (ज= ङ+च+छ)**		७,६४,८१,७४२.३६		७,६४,८१,७४२.३६	५,३२,१६,२३४.७६
लेखाप्रमूख			कार्यकारी अधिकृत			महालेखापरीक्षकको कार्यालय

सुझाव

स्थानीय तहहरूद्वारा प्रदान गरिने सेवालाई छिटो, सरल, सुलभ र गुणस्तरीय बनाई स्थानीय जनताको जीवनस्तरमा सुधार ल्याउन यस स्थानीय तहले कानुन तथा नीति निर्माण, साधन स्रोतको प्रभावकारी परिचालन, विकास प्रशासन, राजस्व परिचालन, नियमित सेवा प्रवाह, आर्थिक प्रशासन लगायतका विषयमा तपसिल अनुसारका सुधार गर्नुपर्दछः

- वित्तीय हस्तान्तरण र राजस्व बाँडफाँटबाट प्राप्त हुने रकम सम्बन्धित मार्गदर्शनमा तोकिएबमोजिम विनियोजनमा कुशलता, कार्यान्वयनमा दक्षता र अपेक्षित नतिजा प्राप्त हुने गरी बजेट विनियोजन गरी समयमै पारित गर्नुपर्दछ।
- आन्तरिक आयका क्षेत्रहरू पहिचान गरी आन्तरिक आय वृद्धि गर्नुपर्दछ।कार्ययोजना तयार गरी विगतका आय बक्यौता असुल गर्ने व्यवस्था गर्नुपर्दछ।
- स्थानीय तहका पदाधिकारी तथा सदस्यहरूको सुविधा सम्बन्धी ऐन अनुसार मात्र पदाधिकारीलाई तोकिएको सुविधा व्यवस्था गर्नुपर्दछ। निर्वाचित हुने पद बाहेक राज्यकोषबाट तलव सुविधा बेहोर्ने गरी नियुक्त हुने सबै पदमा योग्यता र मापदण्ड तोकिनुपर्दछ।
- स्थानीय सेवा ऐन र नियम अनुसार सङ्गठन तथा व्यवस्थापन सर्वेक्षणको आधारमा सङ्गठन संरचना निर्माण गरी स्थायी पद सिर्जना, पद दर्ता र पदपूर्ति गरी कर्मचारी व्यवस्थापन गर्नुपर्दछ।
- भौगोलिक अवस्था, स्रोतको उपलब्धता, सेवा प्रवाहको अवस्था समेतका आधारमा कानुन बमोजिम जनशक्ति व्यवस्थापन गर्नुपर्दछ। पदाधिकारी तथा कर्मचारीहरूको क्षमता विकास गरी कार्यसम्पादनमा प्रभावकारिता ल्याउन प्रशिक्षण तथा तालिमको व्यवस्था गर्नुपर्दछ।
- अनुदान दिने विषय, क्षेत्र, वर्ग, समूहबारे कानुनबाट नै स्पष्ट गरी अन्तिम प्रयोगकर्तालाई प्रत्यक्ष फाइदा पुग्ने तथा उत्पादन र उत्पादकत्वमा वृद्धि हुने गरी अनुदान प्रदान गर्नुपर्दछ। अति विपन्न र न्यून आय वर्गलाई सेवामा पहुँच दिन प्रदान गरिने सुविधा सोही वर्गमा पुगेको सुनिश्चितगर्न सो प्राप्त गर्नेको विवरण सार्वजनिकीकरण गर्नुपर्दछ।
- व्यावसायिक प्रकृतिको संस्थाहरूलाई पुँजीगत अनुदान प्रदान गर्दा लाभग्राहीले प्राप्त गर्ने लाभको सुनिश्चितता हुनुपर्दछ। यस्ता संस्थाहरु विघटन भएमा बाँकी सम्पत्ति लगानीको अनुपातमा फिर्ता हुने सुनिश्चितता हुन पर्दछ। यस्तो निर्माण व्यक्तिगत स्वामित्व रहेको जग्गा वा सम्पत्तिमा गरिनु हुँदैन।
- एउटै प्रकृतिको काममा समेत लागत अनुमान टुक्र्याई सोझै खरिद गर्ने, पूर्वानुमान गर्न सकिने अवस्थामा पनि लागत अनुमान यथार्थपरक तवरले तयार नगरी भेरिएसनबाट थप कार्य गराउने प्रवृत्तिमा नियन्त्रण गर्नुपर्दछ।
- खरिद सम्झौताको निर्धारित समयमा ठेक्काको काम सम्पन्न गर्नुपर्दछ। म्याद थप कार्यलाई वस्तुनिष्ठ र तथ्यमा आधारित बनाउनुपर्दछ। निर्माण व्यवसायी वा उपभोक्ताबाट भएको निर्माण कार्यको विस्तृत विवरण देखिने गरी तोकिएको ढाँचामा अभिलेख राख्नुपर्दछ।
- स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ७८ (५) बमोजिम स्थानीय तहले सार्वजनिक सेवा प्रवाहलाई पारदर्शी, उत्तरदायी र जवाफदेही बनाउन सार्वजनिक तथा सामाजिक परीक्षण र सार्वजनिक सुनुवाइ गर्नुपर्दछ।
- स्थानीय तहले आन्तरिक आयको परिधिभित्र रही मापदण्डका आधारमा आर्थिक सहायता वितरण गरी प्राप्त गर्नेको नाम सार्वजनिक गर्नुपर्दछ। त्यसैगरी अनुत्पादक र वितरणमुखी कार्यक्रममा गरिने खर्च घटाउनुपर्दछ।
- आधारभूत तथा माध्यमिक तहका विद्यालयहरूमा प्रचलित नियमले तोकेअनुसार शिक्षक विद्यार्थी अनुपातको आधारमा शिक्षक संख्या कायम गरी बढी भएका शिक्षकहरू समायोजन गर्नुपर्दछ।
- एकीकृत शैक्षिक व्यवस्थापन सूचना प्रणालीमा रहेका विद्यार्थी संख्याको आधारमा दिवा खाजा, छात्रवृत्ति, पाठ्यपुस्तक र अन्य अनुदान रकम विद्यालयलाई निकासा दिनुपर्दछ।
- बजेट तर्जुमा पूर्व नै अनुमान गर्न सकिने शीर्षकमा समेत अर्थ विविध वा अबण्डामा बजेट राख्ने र वर्षान्तमा रकमान्तर गरी खर्च गर्ने परिपाटी नियन्त्रण गर्नुपर्दछ।
- पूर्व तयारीका कार्य सम्पन्न भएका आयोजनामा मात्र बजेट विनियोजन गर्नुपर्दछ। स्रोतको सुनिश्चितता बेगरका कार्यक्रम/आयोजनामा आगामी वर्षको लागि दायित्व सिर्जना गरी भुक्तानी बाँकी राख्ने कार्यमा नियन्त्रण गर्नुपर्दछ।
- कार्यालय तथा अस्पताल भवन, सडक, सिँचाइ, खानेपानी जस्ता आयोजनाहरू कार्यान्वयन गर्दा स्पेसिफिकेशनले तोकेको संख्यामा निर्माण सामग्रीहरूको गुणस्तर परीक्षण गराउनुपर्दछ। साथै रनिङ्ग बिलसाथ गुणस्तर परीक्षण प्रतिवेदन संलग्न गरेर भुक्तानी दिनुपर्दछ।
- जटिल प्रविधि तथा उपकरणको प्रयोग हुने निर्माण कार्य र सामग्री खरिद गर्ने कार्य समेत उपभोक्ता समितिबाट गराएकोले सोमा नियन्त्रण हुनुपर्दछ।
- कृषि, पशु, सहकारी संस्था लगायतलाई विभिन्न प्रयोजनमा अनुदान उपलब्ध गराउँदा किसानको सूचीकरण, वर्गीकरण, परिचयपत्रको व्यवस्था गरी तीनै तहको समन्वयमा दोहोरो नपर्ने व्यवस्था गर्दै एकीकृत विद्युतीय अभिलेख राखी वितरण गर्नुपर्दछ।
- सहकारी तथा गरिबी सम्बन्धी व्यवस्थापन सूचना प्रणाली (कोपोमिस) तथा विद्यमान सहकारी ऐन तथा नियमको आधारमा सहकारी संस्थाहरूको सुपरिवेक्षण गरी उक्त ऐन नियम अनुसार सञ्चालन भए नभएको सुनिश्चित गर्नुपर्दछ।
- आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली कार्यविधि तयार गरी कार्यसम्पादनलाई मितव्ययी, पारदर्शी र व्यवस्थित गर्नुपर्दछ। अन्तिम लेखापरीक्षण अगावै आन्तरिक लेखापरीक्षण सम्पन्न गरी सोबाट देखिएका बेहोरा जिम्मेवार व्यक्तिले फस्योट गर्नुपर्दछ।
- वित्तीय अनुशासन कायम गर्न लेखापरीक्षण प्रतिवेदनको सार्वजनिकीकरण तथा बेरुजु फस्योटको कानुनी व्यवस्था एवं संयन्त्र तय गरिनुपर्दछ। लेखा समितिको कार्यसञ्चालन सम्बन्धी कानुन तर्जुमा गरी सो समितिलाई प्रभावकारी बनाई

बेरुजु फर्स्योट कार्यलाई व्यवस्थित बनाउनुपर्दछ।

- सरकारी पेश्की बाँकी रहेकालाई सार्वजनिक पदमा नियुक्ति नगर्ने तथा निर्वाचित हुने पदको हकमा उम्मेदवार हुन वञ्चित गर्ने एवं म्याद नाघेको पेश्कीको विवरण सार्वजनिक निकायले आर्थिक वर्ष समाप्त भएको ७ दिनभित्र सार्वजनिकीकरण गर्ने कानुनी व्यवस्था हुनुपर्दछ।
- सार्वजनिक पदमा रहेका व्यक्तिको नाममा असुल गर्नुपर्ने बेरुजु कायम रहेकोमा सो फर्स्योट नगरुञ्जेल वृत्ति विकासमा रोक्का गर्ने तथा नयाँ नियुक्ति नहुने कानुनी व्यवस्था गर्नुपर्दछ।
- सार्वजनिक पदमा रहेका व्यक्तिको नाममा बेरुजु कायम भएमा सो व्यक्तिलाई उक्त बेरुजुबारे समयमै जानकारी गराउनुपर्ने र जानकारी नगराउने कर्मचारी उपर विभागीय कारबाही गर्ने कानुनी व्यवस्था गर्नुपर्दछ।
- जुनसुकै तरिकाले प्राप्त गरेको जिन्सी एवं सार्वजनिक सम्पत्तिको अभिलेख अनिवार्य रूपमा सार्वजनिक सम्पत्ति व्यवस्थापन प्रणाली (पाम्स) मा अभिलेख राख्नुपर्दछ।
- सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ को दफा २९ अनुसार कार्यालयको जनशक्तिले गर्न नसक्ने कामको लागि मात्र परामर्श सेवा खरिद गरी परामर्शदाता माथिको निर्भरता कम गर्नु पर्दछ। तयार गरिएका विस्तृत आयोजना प्रतिवेदन लगायतका प्रतिवेदनहरू क्रमिक रुपले कार्यान्वयन गर्नुपर्दछ।
- सरकारी डिजिटल सेवाहरूको गुणस्तर, पहुँच र विश्वसनीयता बढाउन सेवा स्तर सम्झौता तथा गोपनीयता सम्झौता अनिवार्य गर्नुपर्दछ। एकै प्रकारको कामको लागि निकायगतरूपमा अलग अलग सूचना प्रविधि प्रणाली खरिद गर्ने कार्यमा नियन्त्रण हुनुपर्दछ।
- सेवा प्रवाहको प्रभावकारिता लागि नागरिक सचेतना वृद्धि कार्यक्रम गर्नुका साथै नागरिकबाट पृष्ठपोषण प्राप्त गर्ने विधि अवलम्बन गर्नुपर्दछ। समयको उपलव्धता एवं सेवा खरिद गर्ने सामर्थ्य सहितको सेवा प्रवाह तय गरिनुपर्दछ।
- सेवाग्राही समेतको योगदानमा आधारित रही विभिन्न कोषको स्थापना भएकोमा यस्ता कोषको रकम खर्च गर्दा सेवाग्राहीको हित संरक्षण भएको सुनिश्चितता हुनुपर्दछ।
- सामाजिक सुरक्षा तर्फ सम्बन्धित लाभग्राहीहरुले समयमै भत्ता प्राप्त गरेको सुनिश्चित हुनुका साथै दोहोरो परेका तथा लगत कट्टा गर्नुपर्ने लाभग्राहीको पहिचान गरी विवरण अध्यावधिक गर्नुपर्दछ।